

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce

(případová studie obce Praskačka)

Bc. Martina Kubcová

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Martina Kubcová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Praskačka)

Název anglicky

Political aspects of management and the development of the chosen municipality (case study of Praskačka)

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec Praskačka ležící v Královéhradeckém kraji (okres Hradec Králové). Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, spolky apod.) a analyzovat výsledky voleb do obecního zastupitelstva. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce a charakterizovat proces plánování, řízení v oblasti rozvoje a identifikování rozvojových priorit obce Praskačka.

Metodika

Při vypracování diplomové práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v různých obcích. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Praskačka, místní samospráva, rozvoj obce, plán rozvoje obce, rozpočet obce, spolek, volební strana, komunální volby, komunální koalice, zastupitelstvo obce

Doporučené zdroje informací

- BALÍK, S. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
- BERNARD, J. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011. ISBN 978-80-7419-069-8.
- ČMEJREK, J. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Davle: Alfa Nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-87168-10-3.
- ČOPÍK, J. – ČMEJREK, J. – BUBENÍČEK, V. Demokracie v lokálním politickém prostoru : specifika politického života v obcích ČR. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
- JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.
- KRUNTORÁDOVÁ, I. Politické aspekty financování českých měst. Praha: 2015.
- MMR ČR. Metodika tvorby programu rozvoje obce. Zpracoval GaREP, spol. s.r.o. a e-Rozvoj.cz s.r.o., 2014.
- PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
- REKTOŘÍK, J.; ŠEŠOVSKÝ, J. Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. Brno: Masarykova univerzita, 1999.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 26. 10. 2017

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji tímto, že jsem tuto diplomovou práci „Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Praskačka)“ vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka této diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila práva třetích osob.

V Praze dne 29.3.2018

Bc. Martina Kubcová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Janovi Čopíkovi, Ph.D., za odborné vedení a rady při zpracování diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat místostarostům obce Praskačka panu Ing. Jaroslavovi Věckovi, panu Ing. Pavolovi Capkovi a zastupitelům obce za ochotu při poskytnutí důležitých materiálů pro zpracování této práce. Mé poděkování patří také rodině a přátelům zejména za podporu během celého studia.

Politické aspekty řízení a rozvoje vybrané obce (případová studie obce Praskačka)

Souhrn

Diplomová práce se zabývá politickými aspekty řízení a rozvoje v obci Praskačka. V teoretické části je popsán vývoj samosprávy v České republice a její hlavní dělení. Jedním z nejdůležitějších prostředků pro financování je rozpočet, proto jsou v této části popsány příjmy a výdaje včetně majetku obce. Dále teoretická část obsahuje popis komunálních voleb. Praktická část popisuje socioekonomické a demografické údaje obce Praskačka včetně její samosprávy. Práce zahrnuje stručnou charakteristiku obce, zájmové skupiny a jejich spolupráci s místní samosprávou. Podstatnou částí praktické části je analýza komunálních voleb podle právní úpravy. V této části je dále popsán systém rozhodovacích procesů místní samosprávy a jeho dopady na rozvoj obce.

Klíčová slova: Praskačka, místní samospráva, rozvoj obce, plán rozvoje obce, rozpočet obce, volební strana, komunální volby, komunální koalice, zastupitelstvo obce

Political aspects of management and the development of the chosen municipality (case study of Praskačka)

Summary

This master's thesis deals with political aspects of management and development in Praskačka village. The theoretical part contains an overview of self-government development in the Czech Republic. A crucial means of funding the village is its budget; therefore the theoretical part clarifies its incomes, outgoings, and property of the municipality. Thesis defines communal elections in accordance with the Czech legislation. The practical part analyses local social-economic indicators, participants of the political process, and developmental features with their mutual relation. It further examines municipal elections which took place after the year 1989. There is also the definition of the decision-making process employed by local self-government emphasizing the community development.

Keywords: Praskačka, local administration, development of the municipality, grant, project, interest groups, local business entities, municipal elections, municipal coalition

OBSAH

1	Úvod	9
2	Cíl práce a metodika.....	10
2.1	Cíl práce.....	10
2.2	Metodika	11
3	Teoretická východiska.....	12
3.1	Veřejná správa	12
3.1.1	Charakteristika veřejné správy.....	12
3.1.2	Veřejná správa a její dělení.....	12
3.2	Státní správa.....	12
3.3	Územní samospráva.....	13
3.4	Krajské zřízení	13
3.5	Obec.....	14
3.5.1	Členění obcí	15
3.5.2	Druhy obcí	15
3.5.3	Vymezení venkovských obcí.....	16
3.5.4	Občané obce.....	17
3.5.5	Orgány obce.....	18
3.6	Typologie samospráv malých obcí podle vůdcovského stylu starosty.....	21
3.6.1	Vůdcovské styly.....	21
3.6.2	Jednotlivé typy	22
3.7	Spolupráce obcí.....	22
3.7.1	Dobrovolný svazek obcí	23
3.7.2	Místní akční skupina (MAS).....	24
3.8	Finance a územní rozpočet	26
3.8.1	Rozpočtový proces.....	27
3.8.2	Jednotlivé etapy rozpočtového procesu:	28
3.8.3	Rozpočtové zásady	28
3.9	Majetek obcí	29
4	Komunální volby.....	31
4.1	Volební systémy	31
4.2	Volební obvody.....	32
4.2.1	Forma kandidatury.....	32

4.2.2	Politické strany	32
4.2.3	Volební chování občanů	32
4.3	Participace občanů na politickém a veřejném životě.....	33
4.3.1	Vymezení základních pojmů	33
4.3.2	Svoboda projevu a právo na informace	33
4.3.3	Právo petiční	34
4.3.4	Právo sdružovací.....	34
4.3.5	Právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců	34
4.3.6	Plitická participace.....	35
4.3.7	Občanská participace občanů.....	36
4.4	Vliv samosprávy na rozvoj obce.....	36
4.5	Modely vzájemných vztahů	37
4.5.1	Kategorie sídel dle J. Bernarda	37
4.5.2	Indikátory rozvinutosti.....	38
5	Vlastní práce.....	40
5.1	Historie obce Praskačka.....	40
5.1.1	Krásnice	41
5.1.2	Sedlice.....	41
5.1.3	Vlčkovice	41
5.1.4	Žižkovec.....	41
5.1.5	Historie Základní školy v Praskače.....	42
5.2	Charakteristika obce	43
5.3	Nezaměstnanost	44
5.4	Společenský život v obci	44
5.4.1	SDH Sedlice.....	45
5.4.2	SDH Vlčkovice	47
5.4.3	Spolek Vlkodlak	47
5.4.4	Mikroregion Urbanická brázda.....	48
5.5	Současnost a budoucnost obce.....	48
5.6	Rozpočet obce.....	49
5.6.1	Příjmy.....	49
5.6.2	Výdaje.....	51

6	Samospráva v obci Praskačka	54
6.1	Volební účast občanů.....	54
6.2	Zastupitelstvo obce Praskačka	55
6.3	Modely vzájemných vztahů	59
6.4	Kategorie sídel	59
6.5	Starosta.....	59
7	Závěr	62
8	Seznam použitých zdrojů	65
9	Přílohy.....	69
9.1	Příloha č. 1 – Rozhovory	69
9.1.1	Rozhovor s Ing. Jaroslavem Věckem	69
9.1.2	Rozhovor s Ing. Pavolem Capkem	71
9.2	Seznam grafů, obrázků a tabulek	72

1 Úvod

Počátek místní správy řadíme do poloviny 19. Století, kdy bylo zapotřebí určitým způsobem dané území uspořádat. Hlavním faktorem bylo zvolit z občanů zastupitele, kteří budou spravovat předmětné teritorium. V průběhu let se samospráva ve městech a obcích rozvinula až do současné podoby.

Samospráva se v obcích výrazně liší. Hlavním rozdílem jsou především malé obce, které oproti městu musí řešit odlišné překážky. Oboje má však své klady i zápory. Na venkově se ve většině případů velké množství zastupitelů a občanů zná. Tím pádem si je každý občan vědom, kdo danou obec v jaké věci zastupuje a na koho se může v případě potřeby obrátit. Oproti tomu ve městech si jsou občané cizí, je zapotřebí řádně prostudovat hlasovací lístek, než si svého zástupce zvolí na komunálních volbách. Za negativní faktor v malých obcích dříve považováno například obtížné získávání dotací a nedostatek financí. V současné době stát a zejména Evropská Unie poskytuje velké množství dotací na rozvoj venkova. Je potřeba však zmínit, že je třeba zvolit zastupitelstvo obce, které se bude této problematice patřičně věnovat. Potom by získání dotace nemělo být problém. Finance by však měli zastupitelé nabýt i z jiných zdrojů než státních. Například pořádáním společenských akcí jako například plesy, dětské dny, karnevaly, apod.. Tyto události nejen podpoří finanční stránku obce, ale i její kulturní žití. Jsou většinou pořádány různými spolky, zájmovými skupinami či soukromými subjekty. Tyto kulturní akce jsou vítány nejen stálými občany, ale obec může získat nové obyvatele. Obce, kde spolupracují vzájemně mezi sebou různé skupiny občanů, jsou velice atraktivní. Je to zejména z důvodu působícího dojmu přátelské a vstřícné atmosféry na předmětné vsi.

Komunální politika je zásadní pro život občanů a lze říci, že má na život občanů výraznější vliv, než politika celostátní. Nejen, že výrazně ovlivňuje současný život občanů v obcích či městech, ale její dopady jsou dlouhodobé. V mnoha případech je však podceňována a to zejména neúčastí občanů na volbách do zastupitelstva. Volby probíhají ve většině případů poklidným způsobem. Nepanuje zde vypjatá atmosféra podobně jako ve volbách do Parlamentu České republiky či při volbě prezidenta. Kandidáti jsou voleni zejména z důvodu, že je známo, co chtějí a jsou schopni pro danou obec či město učinit.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce bylo vymezit problematiku vlivu samosprávy na řízení a rozvoj vybrané obce po roce 1989. Řešeným objektem je obec Praskačka, která se nachází v Královéhradeckém kraji nedaleko krajského města Hradce Králové. Tato obec byla zvolena z důvodu, že i přes její malou rozlohu a nízký počet obyvatel, je zde kvalitní občanská vybavenost a místní zastupitelstvo je velmi aktivní v rozvojových aktivitách.

Práce byla rozdělena do tří dílčích cílů. Prvním cílem práce byla charakteristika základních socioekonomických ukazatelů obce Praskačka, její samospráva a dalších aktérů politického procesu v obci, kterými jsou například zájmové skupiny a spolky. V souvislosti s uvedeným byly popsány vzájemné vztahy spolupráce se samosprávou. Dále byl zhodnocen vliv socioekonomických faktorů na fungování a rozvoj samosprávy v této obci.

Druhým dílčím cílem byla charakteristika komunálních voleb v Praskačce od roku 1994 do roku 2014. Nedílnou součástí byl popis rozpočtu a hospodaření obce za uplynulých 5 let a náhled do budoucnosti rozvoje obce. V praktické části byly analyzovány vztahy zejména zájmových spolků, zastupitelstva obce a místních podnikatelů.

Třetí dílčí cíl se zabývá rozhodovacími procesy samosprávy v Praskačce vzájemné vztahy mezi jednotlivými částmi obce a dopady na jejich rozvoj.

Cílem bylo zodpovědět výzkumnou otázku zda v Praskačce převládá fungování zastupitelstva na základě „principu vlády a opozice“ nebo zastupitelstvo představuje „velkou rodinu“ (Jüptner, 2004, s. 87)? Následně potvrdit nebo vyvrátit tvrzení: „... vliv dimenzí spojených s lokální politickou situací na rozvinutost obce je marginální a mezi obcemi se samosprávou obnovenou v 90. letech a obcemi s nepřetržitou historií samosprávy není žádný rozdíl v lokální politické atmosféře“ (Bernard, 2011, s. 193). Výzkumné podotázky byly: Jakým způsobem se promítá fungování zastupitelstva na obec Praskačka? Jaké panují vztahy mezi zastupiteli? V jakém rozsahu se promítla v posledních letech absence starostky na chod obce? Dochází při jednání zastupitelstva k rozepřím?

2.2 Metodika

Na komunální politiku pohlížíme dvojím způsobem. První takový přístup je pohled shora, tzv. Holistický, který považuje komunální politiku jako nejnižší patro politiky. Oproti tomu druhý pohled říká, že kolik existuje obcí, tolik je politik. Tento přístup převážně využívá metod případových studií. (Balík, 2008, str. 5) k vypracování práce byl aplikován druhý přístup, kdy byla popsána samospráva obce Praskačka. Tato práce je vypracovaná jako případová studie, jenž se snaží vystihnout odlišnosti v rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích odlišné rozlohy.

Pro teoretická východiska byly využity sekundární zdroje, které byly nalezeny dle klíčových slov. Hlavními autory pro vypracování teoretické části byly Stanislav Balík, Josef Bernard, Jaroslav Čmejrek, Jitka Peková a Zdeněk Koudelka. Vzhledem k řešení problematiky samosprávy, bylo nutné využít zákonů. Hlavním zákonem byl zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, dále pak zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí.

Praktická část byla zpracována jako případová studie. Klíčovými zdroji pro zpracování této části byly následující: dotazování a pozorování, dále pak studium dokumentů, mezi které patřily kronika obce, rozpočet obce dostupný na portálu státní pokladna, data Českého statistického úřadu, zápisy z jednání zastupitelstva obce. Dotazování proběhlo pomocí polostandardizovaného rozhovoru se zastupiteli obce, místostarosty a zároveň předsedy spolků. Tento dotazník byl nejprve respondentům zaslán. Dotazovanými byli místostarostové Ing. Jaroslav Věcek a Ing. Pavol Capek a čtyři zastupitelé obce. Součástí přílohy č. 1 jsou seznamy otázek, které byly respondentům pokládány.

Praktická část byla zpracována metodou případové studie. *„Případová studie je detailní analýzou případu, který byl zvolen jako objekt výzkumu. Jejím cílem je poskytnout hluboké porozumění nebo příčinné vysvětlení vybraného případu“* (Drulák, 2008, s. 33).

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa

3.1.1 Charakteristika veřejné správy

Veřejnou správou se rozumí souhrn záměrných činností a souhrn institucí, které uskutečňují veřejnou politiku a působí ve veřejném zájmu, a to na úrovni státu i územní samosprávy. (Čmejrek, Kopřiva, 2015) Je to činnost převážně tzv. Vrchnostenská, nositelé mohou státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to jen způsobem, který zákon stanoví. (Pikola a kol., 2014)

V minulé době byl pojem veřejná správa nahrazován pojmem státní správa. Zdůrazňovalo se tím, že podle vládnoucí třídy jsou pouze stát a jeho orgány způsobilé a oprávněné dbát o obecné blaho společnosti. V současné době již stát není jediným a výlučným nositelem státní správy a její úkoly jsou částečně delegovány na jiné nositele veřejné správy. (Pikola a kol., 2014)

3.1.2 Veřejná správa a její dělení

Nejjednodušším, byť ne zcela přesným dělením veřejné správy je její rozdělení na státní správu a samosprávu. Každá z těchto částí představuje zároveň odlišné principy fungování veřejné správy a obě sehrávají nezastupitelnou roli jak ve veřejné správě samé, tak ve fungování politického systému demokratického státu. Veřejnou správu můžeme dále dělit podle subjektů, které ji vykonávají. Subjektem veřejné správy jsou 1) stát a 2) nestátní veřejnoprávní subjekty. Ty můžeme dále dělit na a) veřejnoprávní korporace, kterými jsou v první řadě územní samospráva (obce, kraje), profesní samospráva a jiné veřejnoprávní korporace (např. Univerzity), za b) ostatní veřejnoprávní subjekty (např. Veřejné fondy, nadace apod.) (Valeš a kol., 2006)

3.2 Státní správa

Státní správa je uskutečňována státními orgány, eventuálně jinými tzv. Nepřímými vykonavateli státní správy. Tvoří část veřejné správy, přičemž je v jejím rámci nezastupitelná a je jejím základem a jádrem. (Peková a kol, 2012) Je charakterizována dvěma skupinami orgánů: jsou jimi orgány se všeobecnou působností (ústřední vláda) a orgány se specializovanou působností (ministerstva a ostatní úřední orgány). Mezi jiné subjekty, které

mohou vykonávat státní správu, se řadí např. Česká národní banka nebo různé pověřené soukromé subjekty. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008)

Každý stát se snaží vytvořit co nejefektivnější, nejprofesionálnější a také nejehospodárnější správu. (Valeš a kol., 2006)

3.3 Územní samospráva

Samosprávou se v nejobecnějším smyslu rozumí především samostatné spravování záležitostí, které se bezprostředně dotýkají obyvatel. Spravování vlastních záležitostí vyžaduje určitý právní rámec, který je v českém právním řádu zakotven jak ústavními, tak ostatními zákony. (Kadeřábková, Peková, 2012)

V České republice existuje z hlediska samosprávy dvoustupňový systém. Podle Ústavy ČR je základní jednotkou územní samosprávy obec, zatímco vyšším stupněm jsou kraje. Na území České republiky je vymezeno 14 vyšších územích samosprávných celků – krajů.

Samosprávu dělíme podle její působnosti na územní, tzv. Místní, a zájmovou. Územní samospráva se vykonává na určitém území, přičemž na jednom území v určitém státě může působit více územních samospráv rozdílných stupňů. (Provazníková, 2009)

Po roce 1989 v České republice došlo k výrazné změně soustavy místních územních orgánů. Veřejná správa byla reformována, díky tomu se po mnoha desetiletích obnovila územní samospráva Ústavním zákonem č. 294/1990 Sb., kterým byla nově do Ústavy ČSSR zařazena část „místní samospráva“. Tato reforma v České republice směřovala nejen na změny územního členění, ale u některých obcí došlo i k jejich rozdělování nebo i k jejich slučování. Z národních výborů se stalo obecní zřízení. (Peková, 1997, str. 38)

Dle J. Pekové prošla územní samospráva rozporuplným a dlouhým vývojem. Samospráva vznikla buď přirozeně jako obec, města s menším či větším počtem obyvatel, kteří sídlí na stejném katastrálním území, nebo uměle jako vyšší stupeň územní samosprávy, který zahrnuje více obcí a měst v daném regionu (Peková, 1997, str. 9).

3.4 Krajské zřízení

Kraje tvoří podle čl. 99 Ústavy vyšší územní samosprávné celky. Kraj pečuje o potřeby svých občanů a rozvoj svého území, přičemž ovšem musí chránit veřejný zájem vyplývající ze zákonů. Nejvyšším orgánem v kraji je zastupitelstvo kraje, které má za úkol spravovat daný celek. Dalšími orgány jsou rada kraje, krajský úřad, hejtman kraje a orgán

kraje. Při výkonu samostatné působnosti může kraj spolupracovat s obcemi, ale nesmí nijak zasahovat do jejich samostatné působnosti. Veškerý rozvoj kraje musí být konzultován s příslušnou obcí či obcemi, kterých by se daná situace bezprostředně týkala. (Čmejrek, Kopřiva, 2015)

3.5 Obec

V oblasti územní samosprávy je obec základní jednotkou a její vztah ke kraji jako vyššímu územnímu samosprávného celku není vztahem nadřízeného a podřízeného. Naopak obec má v rámci samosprávy obecnou působnost. Je-li tedy něco působností územní samosprávy a není-li výslovně stanoveno, že jde o působnost kraje, vždy je příslušná obec (Ústava, čl. 104, v pozdějších zněních).

Obec je veřejnoprávní územní korporací a při realizaci svých pravomocí podléhá povaze veřejného úřadu. Tvoří ji obyvatelstvo, které společně užívá vymezené území (katastrální) a které má v ústavě zakotvené právo na samosprávu. (Kadeřábková, Peková, 2012)

Charakteristickými znaky obce jsou:

- Vlastní území (územní základ obce),
- Obyvatelstvo obce (personální základ obce),
- Soustava orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli (organizační základ obce),
- Vystupování v právních vztazích svým jménem (právní základ obce),
- Vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu (ekonomický základ obce). (Koudelka, 2007, str. 94)

Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečuje o všestranný rozvoj svého území a o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.)

3.5.1 Členění obcí

Dle Ústavního pořádku České republiky se obce liší podle objemu výkonu přenesené působnosti do tří stupňů:

- obce I. Stupně - vedou evidenci obyvatel, zajišťují v obci volby, zabezpečují ochranu veřejného pořádku atd.
- obce II. Stupně - obce s pověřeným obecním úřadem, zajišťují různé činnosti (stavební úřady, matriky) za malé obce na základě dohody mezi obcemi nebo rozhodnutí
- obce III. Stupně - obce s rozšířenou působností, zajišťují činnosti živnostenských úřadů, vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, vedení registru motorových vozidel, péče o nepřizpůsobivé občany, vyplácení sociálních dávek

3.5.2 Druhy obcí

Obce lze rozdělovat podle více kritérií. Platná právní úprava obcí svojí dikcí rozlišuje obce „neměstského charakteru“ a obce „městského charakteru“. Z hlediska velikosti obce a rozsahu výkonu samosprávy rozlišujeme:

- **obce neměstského charakteru** (běžné obce, označované jako obce vesnického charakteru), jde často o obce s menším počtem obyvatel
- **obce městského charakteru** – jde o obce, která mají právo používat označení městyse nebo města.

Obce městského charakteru lze dále rozdělit na:

1. **Města** – to jsou obce, které mají alespoň 3 000 obyvatel. Městem jsou, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.
2. **Městyse** - obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.
3. **Statutární města** – těmi jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, ostrava, opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav. Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy.

4. **Hlavní město Praha** – je upraveno speciálním zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Další dělení obcí může být kupříkladu podle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů, který rozděluje obce na: vinařské, nevinařské apod.

Obrázek 1: Mapa správního uspořádání České republiky (k 31. 12. 2009) - Královéhradecký kraj

Zdroj: <http://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

3.5.3 Vymezení venkovských obcí

V rámci českého Programu rozvoje venkova byl venkovský prostor stanoven podle kritérií oecd a Eurostatu na úrovni jednotek NUTS III (kraje) tak, že za významně nebo převážně venkovské území bylo označeno celé území České republiky s výjimkou hlavního

města Prahy. Podle R. Perlína je však toto rozdělení kvůli příliš velké generalizaci nevhodné, protože do venkovského prostoru jsou tak zařazeny také obce, které zcela zřetelně nemají venkovský charakter. (*Deník veřejné správy: Vymezení venkovských obcí v Česku; rndr. Radim Perlín, on-line*)

Na úrovni jednotek NUTS III definuje oecd a statistický úřad EU Eurostat venkovské regiony podle podílu obyvatelstva žijícího ve venkovských obcích:

1. Žije-li v nich více než 50 % obyvatel, jde o region **převážně venkovský**,
2. Žije-li v nich 15-50 % obyvatel, jde o region **významně venkovský**,
3. Ostatní regiony jsou **převážně městské**, přičemž za venkovské jsou považovány obce s hustotou osídlení pod 150 obyv./km².

Perlín v článku dále udává česká specifika ve vymezení venkovského prostoru. Pro vymezení venkovského prostoru v rámci České republiky lze doporučit vymezení na základě hodnoty hustoty zalidnění. Místo použití příliš velkých sledovaných jednotek – krajů, je nutné vymezit jednotky menší, které mnohem přesněji odpovídají územní struktuře České republiky. Jako vhodné jednotky i vzhledem ke struktuře veřejné správy a možnostem třídění datových údajů je vhodné použít jednotky správních obvodů pověřených obecních úřadů (POU) nebo správních obvodů úřadů obcí s rozšířenou působností (ORP). Jako limitní hodnotu je možné vzhledem ke struktuře české sídelní soustavy snížit hodnotu hustoty zalidnění z oecd navrhované hodnoty 150 obyv./km² na hodnotu 100 obyv./km². Jednak tím dojde ke sjednocení statistických ukazatelů s dikcí zákona o obcích a dále do takto pojímané kategorie jsou zařazeny i venkovské obce jižní a jihovýchodní Moravy, které často překračují starší limitní hranici 2000 obyvatel.

Podle údajů Českého statistického úřadu k 1. 1. 2017 je v České republice celkem 6258 obcí, 604 měst a 223 městysů. Obcí do 2000 obyvatel je 5562, což tvoří téměř 89 % *venkovských obcí*. V Královéhradeckém kraji je uváděn počet obcí celkem 448, z toho 405 obcí do 2000 obyvatel, obce se statutem města 48 a 12 městysů. Tudíž procento *venkovských obcí* je dokonce 90 %.

3.5.4 Občané obce

Občanem obce je dle Zákona o obcích fyzická osoba, která

A) je státním občanem České republiky, a

B) je v obci hlášena k trvalému pobytu

Občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo

- A) volit a být volen do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zvláštním zákonem,
- B) hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zvláštním zákonem,
- C) vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem,
- D) vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce,
- E) nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy,
- F) požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů,
- G) podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty; orgány obce je vyřizují bezodkladně, nejdéle však do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.

3.5.5 Orgány obce

Každá veřejnoprávní korporace může navenek jednat pouze svými orgány, respektive prostřednictvím funkcionářů – fyzických osob. V praxi se užívají pojmy správní orgán a správní úřad z hlediska organizačního nebo funkčního pojetí. V organizačním pojetí jsou pojmy správní úřad a správní orgán totožné, v praxi se často vytváří i orgán v orgánu (úřad v úřadu), například stavební úřad je úřad obecního úřadu.

Orgány jednají navenek ústně či písemně a nejsou povinny jednat vůči straně písemně, pokud tak nestanoví právní předpis.

Orgány územní samosprávy nejsou tvořeny na základě dělby moci, jak je tomu ve státě. Na úrovni samosprávy také nedochází k dělbě moci. V samosprávě se pak uplatňuje princip vlády shromáždění, kdy nejvyššímu orgánu jsou ostatní orgány podřízeny a odpovědní a jsou svým obsazením od něj přímo či nepřímo odpovědné. Uplatňuje se zde však dělba činností a rozdílnost v kontinuitě práce.

Zákon výslovně uvádí orgány obce jako zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, obecní úřad a zvláštní orgán obce. Orgány obce mohou být i jiné orgány, které působí v rámci mechanismu obce, ale mají pouze poradní funkci. (Koudelka, 2006, s. 56)

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je popsáno v Hlavě IV. Zákona o obcích č. 128/2000 Sb. Podle § 67 je zastupitelstvo tvořeno členy zastupitelstva. Počet členů se odvíjí od počtu obyvatel a velikosti územního obvodu.

V tabulce č. 1 je stanoven počet členů zastupitelstva obce podle počtu obyvatel.

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva obce podle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva obce
Do 500	5-15
Nad 500 do 3 000	7-15
Nad 3 000 do 10 000	11-25
Nad 10 000 do 50 000	15-35
Nad 50 000 do 150 000	25-45
Nad 150 000	35-55

Zdroj: zákon 128/2000 Sb., o obcích

Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce. Ve své působnosti podléhá obecnímu zastupitelstvu. Členy rady jsou starosta, místostarosta a další členové z řad členů zastupitelstva, a to v lichém počtu (5-11 členů). Rada se nevolí, pokud zastupitelstvo dané obce má méně než 15 členů. V obci, kde se rada nevolí, vykonává její pravomoc starosta. Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení. Jednání rady obce jsou neveřejná. Jako své iniciativní a poradní orgány může rada zřídit komise. (Koudelka, 2007)

Starosta

Nejviditelnějším orgánem obecního zřízení je starosta. Zastupuje obec navenek, ale sám o sobě je spíše orgánem bez pravomocí. Nemá totiž povahu statutárního orgánu, je součástí rady. Starosta musí úkony vyžadující schválení zastupitelstvem nebo radou činit až po jejich schválení. Jestli tak neudělá, jsou neplatné a starosta se vystavuje nebezpečí trestněprávní a občanskoprávní odpovědnosti. Starostu i místostarostu volí ze svých řad zastupitelstvo absolutní většinou všech zastupitelů a jemu se také ze své funkce zodpovídají. Na rozdíl od řadového zastupitele musí být starosta i místostarosta občanem České republiky (Balík, 2009, str. 74–75). Starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva obce a zápis z jednání rady obce.

Starostu zastupuje místostarosta. Starosta spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce. Zastupitelstvo obce může zvolit více místostarostů a svěřit jim zabezpečování konkrétních úkolů. Místostarosta, kterého určí zastupitelstvo obce, zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci. (Čmejrek a spol., 2010, str.46)

Obecní úřad obce

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, případně místostarostové, tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do práce v obecním úřadě. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. (Koudelka, 2007)

Výbory, komise

Zastupitelstvo může zřizovat výbory, které představují své návrhy zastupitelstvu. Výbory plní požadavky zastupitelstva a zároveň se jim odpovídají. Předsedou výboru musí být vždy člen zastupitelstva, mimo osadní výbor. Schůze výborů se konají dle potřeby a počet členů je vždy lichý. Zastupitelstvo je povinno zřídit kontrolní a finanční výbor. Finanční výbor ověřuje efektivní hospodaření s majetkem a finančními zdroji obce. Kontrolní výbor dohlíží na plnění usnesení zastupitelstva a kontroluje plnění právních předpisů dalších výborů obce. Pokud se při posledním sčítání lidí přihlásí alespoň

10 % občanů k jiné národnosti než české, musí zastupitelstvo zřídit i výbor pro národnostní menšiny. (Balík, 2009, 78)

Obecní komisi může zřídit rada jako svůj poradní orgán. Pokud v obci není ustanovena rada, komisi nemůže zřizovat zastupitelstvo, ale starosta. Komise může být výkonným subjektem, pokud jí byla svěřena pravomoc. Předsedou se může stát pouze kvalifikovaná osoba. Komise se zodpovídá radě obce. (Bubeníček, Čmejrek, Čopík, 2010, s. 48-49)

V obcích s pověřeným obecním úřadem v obcích s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka obecního úřadu, který je zaměstnancem obce. Ostatní obce mohou zřídit funkci tajemníka obecního úřadu. Tajemníka obecního úřadu starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu, bez jehož souhlasu je jmenování i odvolání neplatné.

Tajemník obecního úřadu je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné působnosti i přenesené působnosti starostovi. Není-li v obci zřízena funkce tajemníka obecního úřadu nebo není-li tajemník obecního úřadu ustanoven, plní jeho úkoly starosta.

3.6 Typologie samospráv malých obcí podle vůdcovského stylu starosty

3.6.1 Vůdcovské styly

Starosta je v malých obcích zpravidla výrazně dominantním aktérem, samospráva nejsilněji ovlivňuje podobu jejich rozvojových aktivit.

Klasifikací a typologií lokálního politického leadershipu existuje celá řada. Dvě dimenze jsou však klíčové. Tou první je postoj vůči výkonu moci – autoritářský nebo kooperativní. Autoritářští vůdci preferují hierarchické řízení a spoléhají se především na vlastní kompetence, naopak kooperativní vůdci jsou otevření vůči politické participaci a spoléhají se na podporu z komunity. Druhou dimenzí je predispozice vůči výkonu moci – strategická orientace versus reproduktivní orientace. Strategičtí vůdci usilují o dosažení změny, mají tendenci stanovovat dlouhodobé cíle a strategii k jejich dosažení. Naproti tomu reproduktivní vůdci usilují spíše o udržení statu quo. Lze předpokládat, že strategické vůdcovství nabízí lepší predispozice pro rozvojové působení než vůdcovství reproduktivní. V dimenzi autoritářství versus kooperace podobnou jasnou souvislost postulovat nelze. Je ale možné předpokládat, že kooperativní vůdcovství, otevřené pro

participaci dalších aktérů na rozhodování, může snáze podpořit rozvoj pozitivních sociokulturních rozvojových podmínek, o kterých byla řeč výše. (Getimis, Hlepas, 2006)

3.6.2 Jednotlivé typy

Protektor – poměrně málo zdůrazňuje, že starosta má za úkol vytvářet pozitivní rozvojovou vizi a strategii rozvoje pro svou obec. Není tedy motorem strategických změn ve své lokalitě. Zároveň méně než ostatní usiluje o konsenzus a spolupráci s obyvateli obce, jeho způsob prosazování jednotlivých rozhodnutí obecní samosprávy je tak spíše formální.

Facilitátor konsenzu – naopak silně zdůrazňuje potřebu vyjednávání jednotlivých rozhodnutí s obyvateli obce a zapojování obyvatel do činnosti samosprávy, aniž by ovšem považoval za velmi podstatné aktivně vytvářet vizi a strategii, která by této participaci dávala jednotící směr. Rozvoj obce se tak může stát v tomto případě nikdy nekončící sérií debat a sporů, v nichž se prosazují jednotlivé zájmy.

Vesnický boss – autoritářský tvůrce rozvojové strategie, který považuje za důležité prosadit v obci své plány. Široká diskuze a tvorba konsenzu je pro něj sekundární.

Vizionář – propojuje vysoké hodnoty na obou sledovaných dimenzích. Jedná se o strategického leadera kladoucího navíc značný důraz na tvorbu konsenzu a zapojování obyvatel.

Tato typologie představuje jednotlivé typy starostů jako ideální typy. (Bernard a spol., 2011)

3.7 Spolupráce obcí

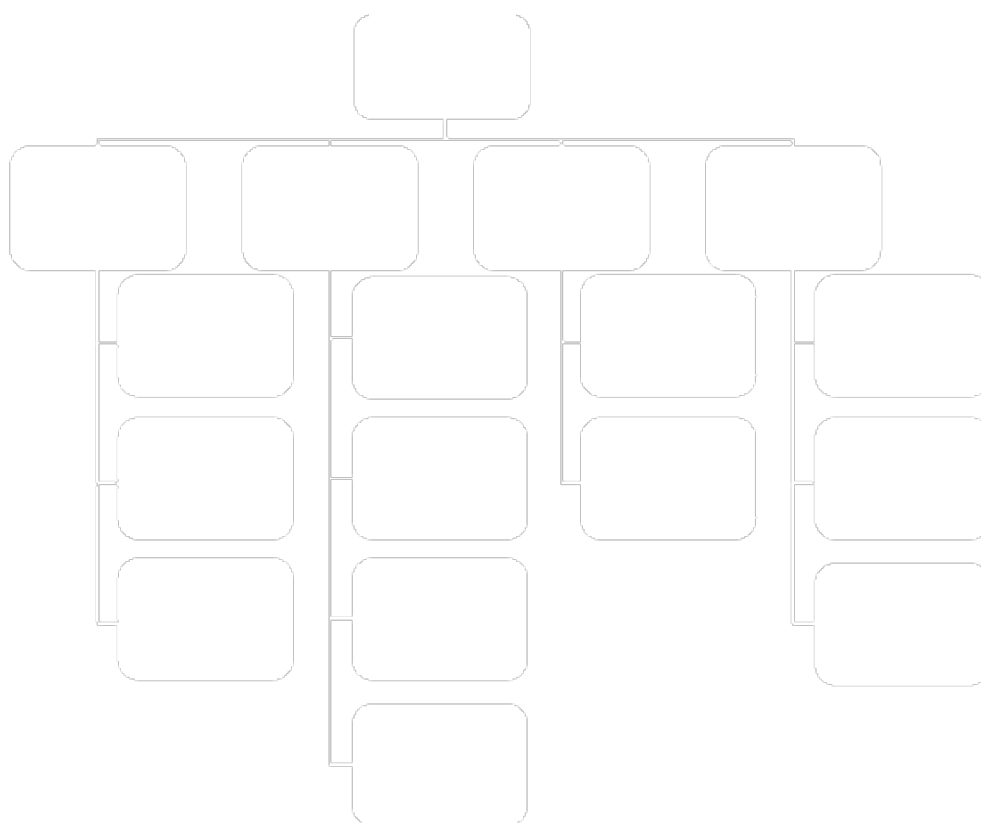
Obce mohou při výkonu své samostatné působnosti vzájemně spolupracovat, a navazovat tak domácí i zahraniční partnerství s cizími obcemi. (Marková, 2000).

Spolupráce obcí musí být účelná, efektivní, a musí mít pozitivní dopad na rozvoj daného území. Partnerství obcí umožňuje snadnější a účinnější dosažení cíle a umožňuje snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony. (Žehrová, Pfeiferová, 2016)

Vzhledem k velkému počtu obcí, zejména malých, se stát snaží zabránit dalšímu rozdělování obcí do menších celků (na základě zákona č. 128/2000 Sb. O obcích) a naopak se je spíše snaží motivovat ke slučování. (Galvasová a kol., 2007)

V České republice rozlišujeme několik forem spolupráce obcí, jak je patrné i z obrázku č. 2.

Obrázek 2: Formy spolupráce obcí

Zdroj: Galvasová a kol., 2007

Mimo výše uvedené formy spolupráce mohou být obce také vlastníky podílů v soukromých podnicích, které tvoří další možnost podnikání (spolupráce) obcí.

Po vstupu ČR do Evropské Unie se otevřely možnosti získávání externí finanční podpory k realizaci rozvojových záměrů obcí i regionů za někdy alespoň částečného předpokladu spolupráce obcí (např. Budování cyklostezek), což vyvolalo prudký nárůst počtu jedné z forem spolupráce obcí, a to zakládání dobrovolných svazků obcí (někdy označovaných jako mikroregiony).

3.7.1 Dobrovolný svazek obcí

Je základní a nejtypičtější formou spolupráce obcí. Obvykle vznikají pro územně ucelenou oblast, vymezenou přirozenými přírodními, technickými nebo historickými hranicemi. Členy svazků mohou být pouze obce; není možné, aby ve svazku byly sdruženy i jiné právnické či fyzické osoby. Přes řadu společných rysů jsou svazky obcí značně různorodou skupinou. Liší se jak účelem, tak intenzitou a náplní spolupráce.

Svazek obcí může společně vykonávat pouze záležitosti spadající do samostatné působnosti obcí a také činnosti pro ochranu a prosazování společných zájmů obcí. Společný výkon některých úkolů snižuje administrativní zatížení obcí, což bývá velmi účelné, zvláště jedná-li se o populačně malé obce. Předmětem činnosti svazků mohou být zejména úkoly v oblastech školství, sociální péče, zdravotnictví, ochrany životního prostředí, čistoty obce, sítí technického vybavení, dopravní obslužnosti, správy majetku obcí atd. Svazek obcí je právnickou osobou, která vede účetnictví dle zákona o účetnictví. Občané obcí, které jsou součástí svazku obcí, mají právo např. Účastnit se zasedání orgánu svazku, podávat písemné návrhy ve věcech působnosti svazku nebo vyjadřovat se k návrhu jeho rozpočtu.

Přes řadu společných rysů jsou svazky obcí značně různorodou skupinou. Liší se jak účelem, tak intenzitou a náplní spolupráce. V případě účelu lze svazky rozlišit na monotematické svazky a na „mikroregiony“, jak bývají nepřesně nazývány veškeré svazky obcí. Označení „mikroregion“ je nejvíce vhodné pro takový svazek obcí, který zastřešuje poměrně kompaktní území s výraznými znaky socioekonomické a geografické sounáležitosti. (Galvasová a kol., 2007)

Dle posledních údajů Královehradeckého kraje je v okrese Hradec Králové 12 dobrovolných svazků obcí.

3.7.2 Místní akční skupina (MAS)

Je právnická osoba, založená na principech místního partnerství za účelem podpory a rozvoje venkovského regionu. Jde o nezávislé společenství občanů, místně působících neziskových organizací, podniků a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkovského regionu a jeho zemědělství a při získávání finanční podpory z Evropské unie a z národních programů pro svůj region. Místní akční skupina (MAS) se podílí na realizaci programu obnovy a rozvoje venkova s cílem zlepšit kvalitu života na venkově prostřednictvím trvalého a integrovaného místního rozvoje.

Národní síť místních akčních skupin uvádí ve svém informačním letáku hezkou definici Místních akčních skupin:

MAS získává a rozděluje finanční zdroje na podporu jednotlivých projektů, kromě toho i na vlastní projekty. MAS aktivizuje občany na celém svém území, podporuje dobrovolnou

činnost a jakoukoliv sebemenší aktivitu oživující náš venkov. V neposlední řadě podporuje komunální sféru a podnikatele při rozvoji venkovské ekonomiky. MAS vznikají na venkově, konkrétně na území obcí s méně než 25 000 obyvateli, kdy maximální velikost MAS nepřekročí hranici 100 000 obyvatel a není menší než 10 000 obyvatel. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků pro svůj region metodou LEADER.

Metoda LEADER je založena na principu zdola-nahoru. Veškeré náměty a projekty by měly vycházet z myšlenek a podnětů místních venkovských subjektů a občanů, tedy zdola, nikoliv direktivně řízeny krajskou, státní nebo evropskou politickou mocí shora. Čím více subjektů je v regionu zapojeno, tím lépe pro šíři nápadů a také pro transparentnost působení MAS. Práce metodou LEADER předpokládá inovační a kreativní postupy. Není tedy omezena výčtem činností, ale předpokládá se stálé „hledání“ a na druhou stranu systematická a odpovědná každodenní práce ve prospěch venkova. Filosofie metody LEADER vychází z přesvědčení, že jedině místní společenství dobře zná silné a slabé stránky daného regionu a je schopno samo dobře řešit své vlastní problémy. Základními kameny fungování této metody je 7 hlavních principů, mezinárodně uznávanými napříč Evropskou unií a postupně také mimo ni.

Národní síť MAS uvádí důvody, proč být členem MAS:

- Možnost spoluvytvářet prostor pro komunikaci, výměnu názorů a spolupráci.
- Možnost spoluvytvářet strategii rozvoje území a zohlednit v ní i své požadavky.
- Možnost podílet se na směřování rozvoje vlastního regionu.
- Možnost navázat spolupráci s jinými subjekty – obcemi, podnikateli a spolky v regionu.
- Možnost zapojit se do sektorové i mezigenerační spolupráce.
- Možnost rozvíjet společenský a komunitní život v regionu.
- V případě úspěšné strategie spolurozhodovat osobně o rozdělování finančních prostředků.
- Podílet se na kontrole využívání dotačních prostředků v regionu – být součástí veřejné kontroly.

Přístup LEADER prokázal v průběhu let svou opodstatněnost již tolika způsoby.

Například ukázal, že se setkáme s kladnou odezvou, svěříme-li pravomoc místním obyvatelům žijícím ve venkovských oblastech. Jakmile nemusí jen nečinně přihlížet a čekat, až jejich problémy vyřeší někdo jiný a přijde s nápady seshora, dokážou v sobě často zmobilizovat spoustu energie. Berou odpovědnost za svůj rozvoj do vlastních rukou. Přicházejí s nápady. Plánují a jednájí s tvůrci programů.

Královehradecký kraj uvádí na svých webových stránkách 14 Místních akčních skupin ve svém kraji. Podobné je to i v ostatních krajích ČR, např. V Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji existuje dokonce 18 MAS. Tyto počty jasně ukazují, jak oblíbený je tento typ spolupráci mezi obcemi.

3.8 Finance a územní rozpočet

Peková J., ve své publikaci nahlíží na pojem veřejného rozpočtu jako na nejdůležitější nástroj, klíčový pro plnění jednotlivých úkolů. Nemusí se ovšem jednat pouze o soustavu veřejných rozpočtů, ale také o účelové peněžní fondy. Dle uvedeného každá vládní úroveň sestavuje rozpočet, v němž jsou zohledněny příjmy a výdaje za jednotlivé kalendářní období. Rozpočty územní samosprávy jsou zahrnuty v soustavě veřejných rozpočtů jako jeden z důležitých článků. Následně Peková uvádí zajímavou definici, která charakterizuje rozpočet obce jako decentralizovaný peněžní fond, ve kterém jsou soustředěny různé typy veřejných příjmů. Tyto příjmy jsou děleny a používají se k financování čistých či smíšených veřejných statků.

Zároveň rozpočet obce vymezuje jako bilanci, poněvadž hodnotí příjmy a výdaje vynaložené za rozpočtové období. Tato bilance je rovnocenná celé rozpočtové soustavě veřejných rozpočtů. Rozděluje rozpočet na běžný, kterým je rozpočet na jeden kalendářní rok, a kapitálový, v situacích, kdy je rozpočet stanoven na delší období. Dále podotýká, že se rovněž jedná o finanční plán, na základě něhož obec hospodaří. Také rozpočet definuje jako nástroj prosazování cílů obecní politiky. Všechny uvedené definice mají velmi úzký vzájemný vztah. (Peková, 1997)

Územní rozpočet je možné charakterizovat z několika hledisek:

- Jako bilance příjmů a výdajů daného rozpočtového období (v ČR jeden kalendářní rok),
- Jako finanční plán, podle kterého se v rozpočtovém období hospodaří,

- Jako nástroj na prosazování cílů obecních a regionálních politik, jako nástroj pro realizaci municipální politiky (Peková, 2004).

V účetní rovině znamená rozpočet bilanci, která vyrovnává příjmy a výdaje rozpočtového období. Je charakteristická následujícím vztahem:

$$F1 + P - V = F2$$

Kde:

F1 – stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období,

P – příjmy,

V – výdaje,

F2 – stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období.

- Pokud je $F2 > F1$, tvoří se finanční rezerva pro hospodaření v dalším rozpočtovém roce.
- Je-li $F1 > F2$, je nutné použít rezervy z minulých období nebo jiných zdrojů, zpravidla návratných příjmů na vyrovnání rozpočtové bilance.

Další funkcí, kterou územní rozpočet v rámci finančního hospodaření plní, je jeho úloha jako finančního plánu. Finanční plán by měl zajistit solventnost dané obce. Dosahuje toho pomocí připouštění pouze takových výdajů obce, které jsou kryty příjmy, které lze reálně očekávat, existujícími rezervami a půjčkami, které lze získat a splatit. (Provazníková, 2009)

Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky patří k dalším funkcím územních rozpočtů. Stanovuje priority v rámci lokálních veřejných statků a služeb, které obec poskytuje. Alokuje zdroje mezi různé činnosti obce, rozhoduje o úrovni zdanění a výši poplatků. Informuje o finanční situaci a plánech obce. Z těchto uvedených funkcí rozpočtu plynou tři roviny rozpočtu: rovina rozhodovací, řídicí a kontrolní. (Provazníková, 2009)

3.8.1 Rozpočtový proces

Jedná se o skupinu činností vedoucí k tvorbě, plnění a vykazování rozpočtu obce. Rozpočet se vypracovává v návaznosti na rozpočtový výhled a na základě platného rozpisu státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria. Rozpočtový návrh musí být zveřejněn nejméně 15 dnů před projednáním v obecním zastupitelstvu, aby mohli občané k němu

vyjádřit své připomínky. Není-li rozpočet schválen před 1. Lednem rozpočtového roku, pak se rozpočtové hospodaření řídí pravidly rozpočtového provizoria, která zajišťují plynulost hospodaření. (Provazníková, 2009)

3.8.2 Jednotlivé etapy rozpočtového procesu:

- sestavení návrhu rozpočtu obce zodpovědným výkonným orgánům
- projednání návrhu rozpočtu v poradních orgánech a voleném orgánu, schválení rozpočtu obce s voleným orgánem
- plnění územního rozpočtu, za který zodpovídají výkonné orgány a případné změny v rozpočtu, které doporučují výkonné orgány a schvalují výkonné orgány, v některých zákonem vymezených případech, i volené orgány
- průběžná kontrola plnění výkonnými orgány, ale i poradními a volenými orgány obce
- sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění rozpočtu obce za uplynulé rozpočtové období, který sestavuje příslušný výkonný orgán, dále projednání a následná kontrola, kterou provádí volené a poradní orgány obce (Peková, 2011)

V menších obcích připravuje návrh rozpočtu nejčastěji starosta s pomocí účetní. Jestliže není rozpočet schválen v řádném termínu, tj. Do nového rozpočtového období, hospodaří obec podle rozpočtového provizoria. To znamená buď podle skutečnosti stejného období v předchozím kalendářním roce, nebo podle neschváleného plánovaného rozpočtu. O způsobu hospodaření obce dle rozpočtového provizoria rozhoduje zastupitelstvo obce (Provazníková, 2009, s. 73).

3.8.3 Rozpočtové zásady

Rozpočet schvaluje zastupitelstvo obce či kraje. V průběhu rozpočtového procesu se musí dodržovat obecně platné zásady, tj.:

1. Zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu,
2. Zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu,
3. Zásada úplnosti a jednotnosti,
4. Zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu,
5. Zásada publicity,
6. Zásada účelovosti a současně propadávání nevyužitých peněžních prostředků (vrácení dotace, pokud nebyla vynaložena na daný účel),

7. Zásada efektivnosti a hospodárnosti. (Peková, 2004)

3.9 Majetek obcí

Majetek obcí je předpokladem územní samosprávy. Obec má právo majetek držet, užívat ho a samostatně s ním nakládat. Mezi způsoby nabytí majetku patří samostatné vytvoření (výstavba), koupě, zdědění nebo darování, převod právní cestou (za státu na obec) nebo dnes již málo využívané vyvlastnění za náhradu. Do obecního majetku mohou patřit nemovitosti (pozemky, komunikace, budovy), movité věci (vnitřní zařízení budov), majetková práva a pohledávky, peněžní prostředky (zůstatky na účtech v bankách, cenné papíry, hotovost) a nehmotná pasiva (Pikola, 2012, s. 39).

Dotace

Dotace představují druhý nejvýznamnější zdroj financování aktivit obcí (nejvýznamnější jsou příjmy daňové). Jejich cílem je snížení meziregionálních rozdílů a zabránění regionálních disparit. Dotace se poskytují buď na investiční, nebo neinvestiční účely a dělíme je na dvě skupiny: nárokové, nenárokové. (Černý, Kypetová, Souček, 2014). Nárokové dotace jsou dotace, které jsou povinné ze strany centrální vlády za služby a jsou poskytovány automaticky. Především se jedná o příspěvek na výkon státní správy (Císařová, Pavel, 2008, s. 36). Také sem patří dotace účelové. Těmto dotacím je vlastní, že po ukončení rozpočtového období se nevyčerpané finance vrací zpět do státního rozpočtu. Příkladem mohou být dotace na příspěvek na školství a dotace na dávky sociální péče. (Císařová, Pavel, 2008, s. 36-37).

V současné době roste význam té části dotací, která je poskytována ze zdrojů Evropské unie, tedy ze strukturálních fondů. Oproti dotacím ze státního rozpočtu ovšem představují tyto dotace větší administrativní náročnost, což omezuje šance na jejich získání, především u malých obcí s nízkou jak fiskální, tak administrativní kapacitou. Řešením může být spolupráce obcí na různých úrovních, vytváření Dobrovolných svazků obcí nebo Místních akčních skupin, které mají lepší přístup k získávání dotací. (Císařová, Pavel, 2008)

Dotace směřují od vyšších stupňů veřejné rozpočtové soustavy k nižším stupňům.

Ze strukturálních fondů se peníze čerpají v několikaletých cyklech, tzv. Programových obdobích, která trvají zpravidla 7 let. Nyní probíhá programové období 2014-2020. K dosažení cílů v určitém regionu nebo oblasti se využívají tzv. Operační

programy (OP), které jsou základním strategickým dokumentem finanční a technické podpory. Op obsahují informace o konkrétních cílech, prioritách, podporovaných aktivitách a také specifikují, kdo může o dotaci žádat. V jednotlivých výzvách, které jsou časově omezené, se pak tyto informace dále upřesňují.

Pro Českou republiku byly v rámci současného programového období schváleny Evropskou komisí finanční prostředky ve výši téměř 24 miliard eur. Smyslem a cílem jejich využití je podpora hospodářského růstu a zároveň snižování sociálních a ekonomických nerovností mezi státy a regiony Evropské unie (tzv. Politika soudržnosti) (Úřad vlády ČR/on-line)

Ministerstvo pro místní rozvoj poskytuje aktuální informace, rady, pomoc a služby ohledně možnosti čerpání prostředků z EU. Ve všech krajských městech zřizuje kontaktní místa - Eurocentra.

4 Komunální volby

Nezbytnou podmínkou funkčnosti voleb je politická pluralita a svoboda volby. Je nezbytné aby, existovala možnost výběru mezi více stranami a kandidáty. V případě České republiky vznikají problémy v malých obcích, kde do zastupitelstev kandiduje příliš málo kandidátů a volebních stran (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 52).

Funkční období zastupitelstev obcí je čtyřleté a vyhlašuje je prezident republiky, nejpozději 90 dnů před jejich konáním (Zákon č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí).

4.1 Volební systémy

Termín volební systémy se zpravidla označuje metoda převádění vůle voličů do podoby voleného zastupitelského orgánu. Zákon, kterým se volby řídí, se ovšem neomezuje jen na tuto metodu, ale upravuje celý volební proces, včetně zpracování a kontroly seznamů voličů, zřízení volebních orgánů, sestavení kandidátních listin, organizace vlastního hlasování občanů, vyhlášení volebních výsledků atd. Sčítání hlasů a jejich převádění na mandáty se nazývá volební procedurou. Pokud jde o pojem volební systém, můžeme ho chápat v užším slova smyslu jako princip, na němž je založeno převádění hlasů na mandáty. V širším slova smyslu vystihuje volební systém komplexní podobu volebního mechanismu a zahrnuje jeho základní komponenty jako volební obvod formu kandidatury, strukturu hlasu, volební klauzuli a volební formulí (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 52).

Pokud jde o volební systémy v užším slova smyslu, používají se dva základní volební principy, většinový a proporcionální, jež se liší především konstrukcí volebních obvodů. Zatímco většinové systémy jsou založeny na jednomandátových volebních obvodech, systémy proporcionální používají obvody více mandátové. Ve většinových systémech je tolik volebních obvodů, kolik se volí mandátů. Voliči si vybírají mezi jednotlivými kandidáty a ten z nich, který dostane určenou většinu hlasů (relativní nebo absolutní), získá v daném volebním obvodu mandát. V proporcionálních systémech si voliči nevybírají mezi jednotlivými kandidáty, ale mezi kandidátními listinami. V praxi to zpravidla znamená vybírat mezi politickými stranami (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 52–53).

Volební systémy založené na většinovém principu mají řadu předností. Především je to jednoduchost, vysoká personalizace volby a úzké sepětí zvoleného zastupitele s volebním obvodem a jeho voliči (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 53).

4.2 Volební obvody

Jednou z rozhodujících proměnných poměrných volebních systémů je velikost volebního obvodu, která je poměřována počtem mandátů, které se v daném obvodu rozdělují. Čím větší je velikost volebních obvodů, tím proporčnější jsou volební výsledky. Někteří dokonce hovoří o tom, že velikost volebního obvodu je rozhodujícím činitelem, který má na proporcionalitu silnější dopad než jakýkoli jiný faktor.

Malé volební obvody produkují tzv. Uměle vytvořené většiny. V českém komunálním prostředí je drtivá většina zastupitelstev jedním volebním obvodem. (Balík, 2009, str.92)

4.2.1 Forma kandidatury

V případě komunálního volebního systému se jedná o otevřené kandidátní listiny. Volič má tedy možnost hlasovat pro konkrétní kandidátní listinu, jednotlivé kandidáty nebo kombinovat hlasování pro kandidáty z různých kandidátních listin (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 60). Forma kandidatury závisí na typu volebního obvodu. V jednomandátových volebních obvodech se používá personální kandidatura. Volič se v takovém případě rozhoduje mezi jednotlivými kandidáty. Volba má vysoce personalizovaný charakter, i když volič přirozeně bere v úvahu rovněž stranickou orientaci kandidátů (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, str. 55).

4.2.2 Politické strany

Politickou stranu lze charakterizovat několika vlastnostmi např. Snahou o získání politické moci ve volbách, jako dobrovolnou, otevřenou a trvalou organizací a společnými zájmy jejích členů (Fiala, Strmiska, 2009, str. 32–34). Klíčová funkce politických stran spočívá ve zprostředkování mezi občany a politickou mocí. Současně jsou politické strany hlavním prostředkem participace občanů na demokratickém procesu, a to nejen ve smyslu, že strany se ve volbách ucházejí o přízeň občanů a ti si mezi nimi vybírají. Politické strany představují důležitý nástroj integrace společnosti a ve svém souhrnu odrážejí politickou vůli lidu (Balík, 2009, str. 65).

4.2.3 Volební chování občanů

Chování voličů je ovlivněno spoustou osobních faktorů, stimulů, sociálních, politických a ekonomických podmínek jako jsou věk, pohlaví, vzdělání, religiozita a zájem o politiku. Na volební chování působí i další faktory související s fungující demokracií (typ

demokracie, ekonomická vyspělost státu, délka trvání demokracie). (Vlachová & Lebeda, 2006, s. 15).

Volební chování vychází z vědomí, že volební výsledek není utvářen pouze na základě střetu nabídky politických stran a individuálního rozhodnutí voliče, ale je důsledkem vzájemného ovlivňování mezi voliči a politickými subjekty. Cílem výzkumu je charakteristika voličstva, na základě které pak politické strany formulují či upravují svou nabídku. (Čeněk, 2007)

Mezi krátkodobé faktory se řadí například charakter volební kampaně, informace v médiích, stranická prezentace strany včetně lídrů, případně hodnocení působení politické strany v daném úřadu.

Volební chování je také ovlivněno volebním systémem, který může voliči umožňovat volbu podle osobních preferencí a inklinace, nebo je naopak nutí uvažovat strategicky, a volit menší zlo.

V rámci politologie a sociologie bylo vytvořeno množství teorií vysvětlujících změny volebního chování.

4.3 Participace občanů na politickém a veřejném životě

4.3.1 Vymezení základních pojmů

Politická participace občanů se u nás začala znovu svobodně rozvíjet až po sametové revoluci v roce 1989. Základní prvky zastupitelské demokracie, jako jsou svobodné volby, vyjádření svého názoru či účast na různých politických a občanských akcích se v Čechách uchytily poměrně rychle. Počáteční nadšení postupně klesalo a odráželo se to jak na volební účasti, která byla nejdříve velmi nadprůměrná, tak i na obecním životě občanů. Tento jev byl pojmenován jako tzv. „post-honeymoon effect“ (Vlachová & Lebeda, 2006).

Politickou participaci zajišťuje Český právní řád, který vymezuje její formy a vytváří pro ni předpoklady. Hlavními body jsou:

4.3.2 Svoboda projevu a právo na informace

Podle Listiny základních práv a svobod je zaručena svoboda projevu a právo na informace. Svoboda projevu je důležitá zejména v otázce utváření názorů ve společnosti. Tyto názory může každý vyjadřovat slovem, písmem, nebo jiným způsobem, a také je

vyhledávat a šířit bez ohledu na hranice státu. Důležitou částí je právo na informace, jelikož bez informací lze se s velkými obtížemi participovat na veřejném dění. Podmínky takového poskytování utváří zákon 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (Zákon č. 106/1999 Sb.) Tím, že zákon uložil státním orgánům a též obcím a veřejným institucím povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, významně přiblížil svou činnost občanům. Povinné subjekty poskytují informace buď jejich zveřejněním nebo je poskytují žadatelům na základě jejich žádosti. O poskytnutí informace mohou žádat jak právnické, tak i fyzické osoby. Zákon stanoví, které informace a jakým způsobem musí povinné subjekty zveřejňovat, které informace poskytovat nelze, určuje dále režim poskytování informací na základě žádosti (specifikuje požadovanou formu žádosti, lhůty pro poskytnutí odpovědi aj.), formu odvolacího a stížnostního řízení a další.

4.3.3 Právo petiční

Rovněž zaručeno v Listině základních práv a svobod a dále je upraveno zákonem č. 85/1990 Sb., o právu petičním. Peticí rozumíme písemně podanou žádost občanů parlamentu či jinému zastupitelskému orgánu, vládě, hlavě státu apod. Zákon stanovuje okruh subjektů tohoto práva, povinností a náležitostí petic (Zákon č. 85/1990 Sb.)

4.3.4 Právo sdružovací

Důležitým právem vyplývajícím z Listiny základních práv a svobod je právo sdružovací, které je upraveno zákonem a to č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím. Výkon tohoto práva slouží občanům k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a k účasti na řešení veřejných záležitostí. Obecně lze zhodnotit, že se jedná o právo na průvody, manifestace apod. (Zákon č. 84/1990 Sb.)

4.3.5 Právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců

Formami rozhodování v přímé demokracii jsou zejména volby a referendum. „Referendum je rozhodování občanů v přímém hlasování o otázce ústavně politického nebo zákonodárského charakteru.“ Umožňuje občanům vyjadřovat se i k významným otázkám místního významu. Celostátní referendum může být vyhlášeno na základě speciálního zákona, jako tomu bylo například v otázce vstupu do Evropské unie. Volby obecně představují pravidelně se opakující způsob, pomocí kterého občané mohou vyjádřit své

zájmy. Volby se v současnosti opírají o čtyři základní pilíře. Všeobecné volební právo, rovné volební právo, tajné volební právo a přímé volební právo.

Nejpodrobněji vymezuje formy a podmínky politické participace občanů na lokální úrovni Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Účast občanů na politickém a občanském životě je základní podmínkou „zdravé“ demokracie. I naše ústava říká, že „Lid je zdrojem veškeré státní moci“.

Díky sounáležitosti obyvatel v obci a jejich pocitu větší blízkosti k zastupitelskému orgánu se jeví nejpříhodnější zlepšovat vztahy obyvatel se samosprávou na lokální úrovni.

4.3.6 Politická participace

Srozumitelně a obsáhle se zabývá otázkou participace občanů publikace spol. Agora Central Europe: Jak přizvat občany ke spolupráci aneb Jak dát radnici uši, aby slyšela, co lidé chtějí. Takto odpovídá v teoretické části na otázku, jaké jsou výhody občanské participace:

1. Rozhodovací proces se stává kvalitnějším – hledání řešení se účastní více aktérů, zvyšuje se tím možnost objevovat nová řešení, běžný občan má nejlepší znalost místního prostředí a často poskytuje důležité informace zástupcům obce
2. Výsledkem otevřeného rozhodovacího procesu je kompromisní řešení, které má výraznou veřejnou podporu. Navíc veřejnost bere takové rozhodnutí více za své a má daleko větší zájem kontrolovat jeho naplnění. Veřejné rozhodování je tak efektivnější.
3. Přináší lidem celou řadu možností, jak ovlivnit podmínky, ve kterých žijí.
4. Proces participace znamená především komunikaci s lidmi, sdílení emocí, navázání nových kontaktů. Dochází tak k budování nových vazeb a vztahů mezi členy dané komunity, což je vždy přínosné.
5. Výše uvedená pozitiva jen posilují důvěru veřejnosti v demokratický systém. Každý občan se stává rovnocenným partnerem pro představitele tohoto systému.

Oproti těmto kladným stránkám existují samozřejmě i výhrady a námitky vůči participaci. Různá úskalí mohou být spojena např. S činností nátlakových skupin, které by chtěly participační proces zneužít. Také proto musí zastupitelé obce dobře rozhodovat o tom, zda lze určitý problém řešit participačním procesem.

Autoři publikace se zabývají tím, jaká kritéria musí splňovat situace (projekt), do kterého chceme zapojit občany. Zkráceně popsáno: důležitá je včasná informovanost obou stran, proces zapojení občanů musí začít ještě před tím, než vzniknou první skici či koncepty tak, aby měli občané prostor uplatnit svoje názory. Otázky o aktuálních problémech musí předcházet dlouhodobým koncepcím. Je nutné najít možnost, jak občanům ukázat výsledky jejich snahy o spolupráci, aby byli motivováni do další práce. Mezi tématy spolupráce by tedy měla být nejlépe taková, která slibují viditelný pokrok v krátkém horizontu. (*Central Europe, 2006.*)

4.3.7 Občanská participace občanů

Občané v malých obcích se budou nejspíše více zapojovat vedle politických aktivit do činností souvisejících se spolky a zájmovými sdruženími. V řadě obcí existují velmi aktivní spolky, které zabezpečují v obci nejen sociální funkci, ale i spravují část majetku v obci a poskytují veřejně prospěšné služby. Nejčastěji jde o dobrovolné hasiče, myslivce, sportovní kluby, divadelní spolky či mateřská a rodinná centra. Často lze slyšet především od starších lidí, že malý zájem mladých a stárnoucí členové zapříčiňují úpadek činnosti těchto organizací a tím také kulturní život v obci.

Zmíněné organizace jsou většinou nestátními neziskovými organizacemi, tudíž nevykazují ze své činnosti zisk, veškeré příjmy jsou určeny na financování činnosti. Pomocí pro tyto organizace by mohla být větší podpora obce jak z propagační, tak z finanční stránky.

4.4 Vliv samosprávy na rozvoj obce

Rozvoj obce je dlouhodobý proces vyváženého a udržitelného zlepšování situace sídla a jeho okolí a je podmíněn koncepčním a promyšleným přístupem k socioekonomickým jevům zde probíhajícím. Základními prvky působícími na možnosti rozvoje obce, ve smyslu aktivní snahy o uvedené zlepšování, jsou její ekonomické dispozice (rozpočtové možnosti a majetková základna), lidské zdroje (představitelé a pracovníci obce, občané a podnikatelé schopni působit jako iniciátoři a realizátoři rozvojových aktivit) a „vize“ rozvoje, tj. Vyjádření žádoucího stavu a cílů rozvoje jako součást rozvojové koncepce. To vše v kontextu a součinnosti s širším prostředím ovlivňujícím podmínky rozvoje – jako je poloha a dostupnost obce v komunikačních systémech a přírodní prostředí i územně-technická vybavenost. (Portál na podporu rozvoje obcí ČR).

K uskutečnění jakéhokoliv rozvojového záměru jsou třeba jeho realizátoři, tj. Lidé, kteří ho vymyslí, shromáždí na něj prostředky, budou řídit jeho realizaci, a nakonec ho vyhodnotí. Reálná možnost uskutečnění projektů spočívá jednak v kapacitách na jeho zvládnutí, jednak v ochotě cílových skupin a dalších aktérů na projektu participovat. Existují však značné rozdíly v nárocích investičních a neinvestičních projektů.

4.5 Modely vzájemných vztahů

Dle J. Bernarda existují tři různé modely vzájemných vztahů mezi fungováním samosprávy a rozvoje obce. První z nich je tzv. Proaktivní, ve kterém rozvoj obce je způsoben fungováním místní samosprávy.

V tomto modelu je způsob fungování místní správy nezávisle proměnnou a rozvoj obce závisle proměnnou, tudíž jejím důsledkem. Druhý z modelů vzájemných vztahů mezi fungováním samosprávy a rozvojem obce je tzv. Reaktivní a je definován tak, že sice existuje vzájemný vztah mezi těmito proměnnými, ale nezávisle proměnnou je v tomto modelu rozvoj obce a závisle proměnnou tentokrát fungování místní samosprávy. Aktivita, cíle místní samosprávy a způsoby, jak tyto cíle dosáhnout jsou pouhou reakcí na to, jak se obec rozvíjí, v horším případě nerozvíjí. Základním předpokladem v tomto modelu je, že rozvoj obce je ovlivňován pouze faktory, které stojí mimo vliv místní samosprávy. Posledním modelem je situace, kdy mezi fungováním místní samosprávy a rozvojem obce neexistuje žádný vztah. I v tomto modelu je základní předpoklad, že rozvoj obce je ovlivňován jinými faktory, které stojí mimo vliv samosprávy. Zároveň ale také platí, že fungování místní samosprávy má svoji vnitřní logiku, která se neodvozuje pouze dle toho, jak se obec rozvíjí, ale závisí i na osobnostních rysech představitelů místní samosprávy, regionální politické kultuře nebo na jiných indikátorech, které vůbec nesouvisejí s rozvojovými charakteristikami obce (Bernard, 2011, s. 189).

4.5.1 Kategorie sídel dle J. Bernarda

Kategorie sídel dle J. Bernarda jsou tradičně samosprávná, nově samosprávná od 90. Let a nesamosprávná sídla. Tradičně samosprávná sídla jsou ty části obcí, které jsou sídlem obce, obecního úřadu tuto funkci měli již před rokem 1989. Naopak za nesamosprávná sídla lze označit ty obce, které nemají statut sídla obce a v jejich případě je sídlem jiná obec. Nově samosprávná sídla jsou ty obce, které získaly status obce až po roce 1989 (Bernard, 2011, s. 191).

4.5.2 Indikátory rozvinutosti

Prvním indikátorem je index stáří. Při porovnání údajů o stáří obyvatel ze sčítání lidu v roce 1991 a 2001 se ukazuje, že zdaleka nejmladší obyvatelé jsou v tradičně samosprávných sídlech, a naopak nejstarší obyvatelé mají nesamosprávná sídla. Obecně platí, že s rostoucím počtem obyvatel části obce se snižuje stáří populace, roste její vzdělanost, klesá podíl zaměstnaných v priméru, zlepšuje se technická vybavenost bytů a domů i vybavenost domácností a ubývá neobyvatelných domů.

Druhým indikátorem rozvinutosti je vzdělanost obyvatel. V této oblasti se nevyskytly žádné významné rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi sídel (Bernard, 2011, s. 191).

Dalším indikátorem je odlišnost v technické vybavenosti bytů (reprezentované podílem bytů s plynem, podílem bytů napojených na veřejný vodovod, podílem bytů napojených na 42 veřejnou kanalizaci), vybaveností domácností (reprezentované podílem domácností s televizí v roce 1991 a podílem domácností s internetem v roce 2001) a stavu domovního fondu (reprezentovaný podílem neobydlených domů a podílem domů nezpůsobilých k obývání). Ve všech těchto parametrech jsou nejrozvinutější samosprávná sídla oproti nesamosprávným a nově samosprávným.

Dalšími indikátory rozvinutosti mezi jednotlivými kategoriemi sídel jsou počet obyvatel, administrativní status (vlastní samospráva obce nebo obec bez vlastní samosprávy) a velikost sídla. Zde platí, že čím více obyvatel, tím je obec rozvinutější. Také platí, že obce s vlastní samosprávou a větší obce jsou na tom v oblasti rozvoje lépe.

Posledními rozvojovými charakteristikami obce jsou politická participace v obci (reprezentovaná volební účastí jejích obyvatel a ochotou kandidovat do zastupitelstva), dále pak stabilitou, popřípadě nestabilitou zastupitelstva (reprezentovanou mírou personální obměny zastupitelstva, poměrem počtu kandidátů na počet zastupitelů a podílem vysokoškoláků v zastupitelstvu) a také skutečnost, zda obec měla nepřetržitou tradici vlastní samosprávy. K hodnocení těchto charakteristik je použito hierarchické lineární modelování, ve kterém nezávisle proměnnými jsou politická participace a stabilita, popřípadě nestabilita zastupitelstva a závisle proměnnými jsou vybavenost technickou infrastrukturou (plyn, vodovod, kanalizace), vybavenost službami a nová výstavba domů za 20 let nazpět.

Dalšími indikátory jsou i dostupnost většího města, dostupnost center pracovních míst, dostupnost měst s pověřeným úřadem, geografické podmínky, vzdělání a ekonomický

status obyvatel a jejich věková struktura. Výsledkem je, že mezi obcemi s nepřetrženou historií a obcemi se samosprávou obnovenou po roce 1989 není žádný výrazný rozdíl v jejich rozvinutosti. Administrativní status má jistý vliv na rozvojové aspekty. Obce, které získali status až v 90. letech, jsou hůře vybaveny službami a naopak. Stejně tomu tak je u nové výstavby nebo infrastruktury (Bernard, 2011, s. 192). S pomocí modelu se tedy neprokázala významnější souvislost mezi rozvinutostí obce, která se měřila podle indikátorů poskytovaných služeb, kvality bytového fondu, investic a přesunu obyvatel na jedné straně a charakterem činností samosprávy na straně druhé (Bernard, 2011, s. 193).

Z těchto výsledků tedy vyplývá, že činnost samospráv v menších obcích nemá výrazný vliv na rozvojové charakteristiky obce. Avšak některé charakteristiky působící na rozvoj obce nelze kvantifikovaně změřit. Těmito charakteristikami jsou například vzhled a funkčnost veřejných prostranství v obci, informovanost a spokojenost místních občanů nebo kvalita poskytovaných služeb. Tyto charakteristiky se dají zjistit pouze z rozhovorů s obyvateli nebo samotným žitím v obci (Bernard, 2011, s. 193).

5 Vlastní práce

5.1 Historie obce Praskačka

Název obce Praskačka bylo odvozeno od jejího zakladatele – Praskače. Vznikla v roce 1465 a leží na hlavní cestě směrem na Prahu. Jako všechny tyto osady i ona původně patřila k majetku opatovického kláštera. Následně ji Jiří z Poděbrad předává na své syny stejně jako okolní obce jako Březhrad, Chrásnici, Sedlce, Urbanice, Hvozdnice, Vlčkovu Lhotu, Plačice a Sřežery aj.

V roce 1848 zde byl postaven kostel, který byl zasvěcen nejsvětější trojici. Tento kostel nebyl nikdy plně využíván a to i z důvodu, že kněží byli buď v penzijním věku či v trestu. V roce 1999 se zastupitelé obce shodli na založení finanční sbírky na opravu tohoto kostela, jelikož kostel není zařazen mezi kulturní památky a nebylo tak možné pro jeho opravu využít dotačního programu ČR. Po deseti letech se podařilo shromáždit na opravu kostela 360 tis. Byla opravena střecha, která byla v katastrofálním stavu. Po opravě a zvelebení jsou zde pořádány koncerty místní Základní školy, či svatby.

Obrázek 3: Kostel nejsvětější trojice

Zdroj:

https://www.google.cz/search?q=obec+praska%C4%8Dka+kostel&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjUntGtgJHaAhXLKCwKHcBgCVQQ_AUICigB&biw=1920&bih=1106#imgrc=PoDscIBcHcpOZM:&spf=1522308305984

5.1.1 Krásnice

Počet obyvatel obce Krásnice je 61. Vznik části této části obce připisujeme roku 1465. Původní název je Chrastnice, který byl odvozen od výskytu velkého množství křovin v místě obce. Ves byla založena ve 12. Století a patřila k opatovickému klášteru. Po jeho vyrabování spadla ves do majetku krajského města Hradce Králové.

5.1.2 Sedlice

První zmínka o části Sedlice je z roku 1456. Původní název byl Sedlc, což je převzato od vyhloubeného prostoru, kde se tato ves nalézala. Též patřila k panství kláštera opatovického. Tato část byla v roce 1769 odkázána na zřízení a udržování vyšších stavů v Praze a od té doby začala rozrůstat. Tato obec má nejvyšší počet obyvatel mimo Praskačky. Žije zde 231 občanů, kteří vedou velice aktivní kulturní život. V posledních letech jsou finance z rozpočtu investovány zejména do Sedlic. Hlavní investicí je Sdružení dobrovolných hasičů. Důsledkem toho je narůstání konfliktů mezi hasiči Praskačky a hasiči Sedlic.

5.1.3 Vlčkovice

Vlčkovice je nejstarší částí této obce, kterou získal roku 1229 darem opatovický klášter od královského kuchaře Matěje. Původní název byl Vlčkova Lhota, ze kterého bylo později odebráno označení Lhota. Po zničení opatovického kláštera, tato osada několikrát mění majitele, až se roku 1850 stává samostatnou. Tuto obec nalezneme 5 km od Hradce Králové i z toho důvodu zde žije 120 obyvatel a počet stále narůstá. Od roku 2014 mají Vlčkovice v zastupitelstvu 3 aktivní členy, díky kterým je osada lépe udržovaná. Nutno říci, že do té doby byla spíše opomíjena.

5.1.4 Žižkovec

Vznik této osady je roku 1729 a původním názvem byl Žiškovec. Není jisté, zda tento název vznikl podle jména Žižka. Žiškovec taktéž patřil k majetku Opatovického kláštera a následně Hradci Králové. Jedná se spíše o osadu, která je vybudovaná jako chatarská oblast. Žije zde pouze 8 stálých obyvatel, avšak důchodového věku. Život v této obci je celkem problematický. V zastupitelstvu obce nebyl nikdy žádný člen, který by Žiškovec zastupoval. Pravděpodobně i z toho důvodu je osada podporovaná minimálně.

Od roku 1964 – 1980 probíhalo slučování všech obcí k Praskačce. Původně k této obci spadala i obec Urbanice, která byla následně osamostatněna. Všechny části obce jsou od sebe vzdáleny cca 2 km. Mezi nimi jsou pole a louky.

5.1.5 Historie Základní školy v Praskačce

Mezi válkami byla založena základní škola, která již v roce 1939 disponovala až pěti třídami. Dokonce sem docházeli i žáci z městské části Kukleny. Existence školy však byla velice proměnlivá z důvodu nedostatku studentů. Situace se výrazně změnila v roce 1951, kdy ředitel školy výrazně zvedl sociální a zdravotní úroveň pro žáky. Děti byly vedeny ke sportu, byly pořádány lyžařské výcviky aj. Od roku 1974 došlo k rozšíření školního obvodu o okolní osady a též byla částečně zrekonstruována. V roce 1995 škola prošla značnou rekonstrukcí a v podstatě se v tomto stavu nachází dodnes. I z toho důvodu je potřeba její rekonstrukce, přestože v té době byly využity nejmodernější trendy škol. Školu však občané vsi navštěvují minimálně. Tuto skutečnost připisujeme zejména tomu, že tato škola je pouze pětitřídní a rodiče se tak vyvarují následného přeložení do školy v krajském městě Hradci Králové. Na tomto problému by bylo do budoucna dobré zapracovat, protože by tak mohlo dojít k uzavření školy, což by některé obyvatele obce limitovalo.

Obrázek 4: Základní škola v Praskačce

Zdroj:

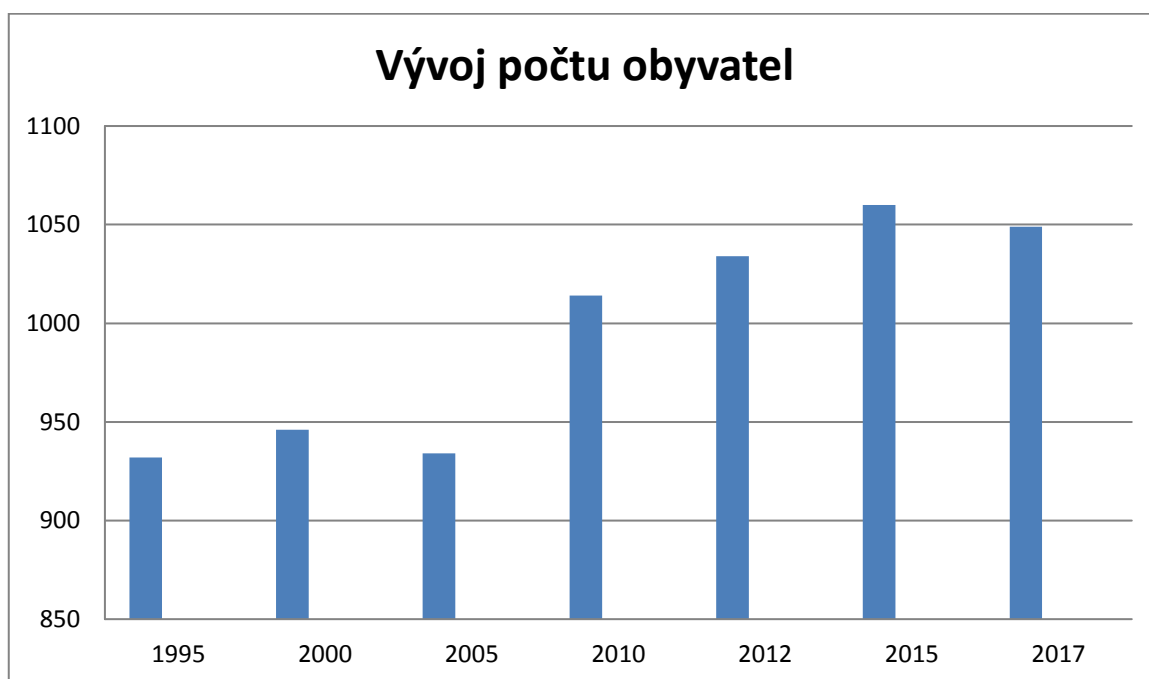
https://www.google.cz/search?Q=z%C5%A1+praska%C4%8Dka&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahukewi879mz3zahvf_kqk_hqewdgcq_aucygc&biw=1536&bih=704#imgrc=_

5.2 Charakteristika obce

Obec Praskačka leží 7 km od města Hradce Králové, které je zároveň krajským městem. Rozloha této obce je 1290 ha a žije zde více jak 1000 obyvatel s průměrným věkem 40,3 let. V posledních letech počet obyvatel stále stoupá, což je způsobeno zejména její polohou. Samosprávu této obce můžeme hledat v budově obecního úřadu v centru obce.

Osada je samosprávným subjektem se základní působností. Zastupitelstvo obce je 13 členné a v současné době obec zastupuje uvolněný místostarosta. Obecní úřad této obce nalezneme v centru Praskačky, kde působí 6 zaměstnanců. V posledních letech se obec snaží hospodařit spíše s vyrovnanou rozpočtovou bilancí. Rozpočet obce podléhá nejen kontrole zastupitelstva, ale i finanční správě krajského úřadu. Roční výdaje obce jsou ve výši cca 7 milionů korun. (Strategický rozvojový dokument obce)

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel

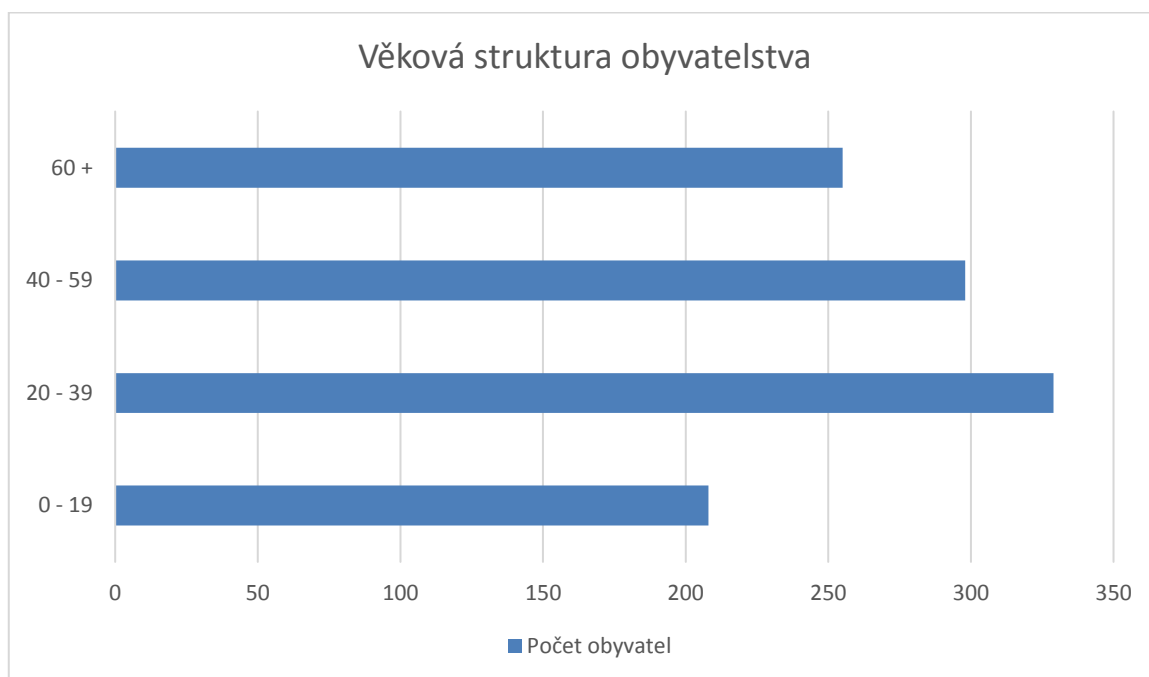

Zdroj: Vlastní zpracování, Český statistický úřad

Tato obec disponuje s vyrovnanou věkovou strukturou obyvatelstva. Bydlí zde velký počet obyvatel ve věku 20 – 39 let, což by mohlo mít pozitivní vliv na zvýšení počtu obyvatelstva, které by mohlo mít dopad na zvýšení ekonomicky činné skupiny občanů. Cílem zastupitelstva je tedy takové občany začlenit do spolupráce s obcí, například založením nových spolků, a tím získat nový pohled na kulturní život v Praskačce. Nedílnou součástí co do počtu obyvatel je však i věková skupina občanů v důchodovém

věku, pro které zastupitelstvo každoročně pořádá „Sraz rodáků“ občané v této skupině se tak zde mohou setkat a zavzpomínat na uplynulý rok.

Graf 2: Věková struktura obyvatelstva

Zdroj: Vlastní zpracování, Český statistický úřad

5.3 Nezaměstnanost

Většina občanů obce je nucena za svým zaměstnáním dojíždět do nedalekého města. I přes tuto skutečnost se nezaměstnanost pohybuje pod průměrem celokrajského měřítka. Složení obyvatelstva v této obci je zejména české národnosti a tzv. Sociálně vyloučené skupiny ani občané se sklony k návykovým látkám tuto obec ke svému trvalému pobytu vyhledávají minimálně. Dopravní obslužnosti a spojení s okolními obcemi, je toto téma celkem problematické. I přes posílení dopravního spojení mezi krajským městem a zmiňovanými osadami, se zde bez osobního automobilu občané určitě neobejdou. Nejdůležitějším dopravním prostředkem je v přilehlých osadách obce autobus. Vlaková doprava je zavedena pouze z Hradce Králové do Praskačky.

5.4 Společenský život v obci

Společenský život v obci je celkem rozmanitý. Obec pořádá každoročně ples, který se střídá s plesem Sdružení dobrovolných hasičů, dále je pořádáno již zmiňované setkání rodáků či absolventů základní školy Praskačka, setkání seniorů, pořádání výletů do hlavního

města Prahy na koncerty či do divadla a jiná představení. V již zrekonstruovaném kostele každý rok můžeme vidět koncert dětí ze Základní a Mateřské školy. V osadách s méně početným počtem obyvatel jako jsou například Vlčkovice, Krásnice je od minulého roku místo hostince zaveden obecní klub, kde se setkávají místní obyvatelé a pořádají zde soutěže pro děti a pro dospělé. Například karnevaly, dětské dny, pálení čarodějnic nebo pouze sousedská setkání. V místní části Žižkovci, která je nejmenší osadou v celé obci, jsou organizovány například příměstské tábory, tvoření pro děti, besedy, cvičení a dílny pro dospělé. Spolu s částmi Krásnice a Sedlice pořádá každý rok masopustní průvod, který je nedílnou součástí zábavy pro občany žijící na vsi. V Praskačce lze využít také víceúčelové hřiště, které v ostatních částech chybí a je nahrazeno pouze herními prvky pro nejmenší občany. Na území této obce je organizováno i myslivecké sdružení působící pod názvem Lověna.

V obci Praskačka se nachází dvě knihovny. Jedna v centru obce Praskačka, která je umístěna přímo v budově obecního úřadu. Tuto knihovnu mohou čtenáři navštěvovat od roku 1999 a spravuje ji již od samého vzniku knihovnice Štěpánka Krejzová. Pro nedostatek čtenářů je však knihovna otevřena pouze jeden den v týdnu na dvě hodiny. Je využívána zejména pro akce pořádané školou. Každoročně zde probíhá „Noc s andersenem“, kdy děti v knihovně tráví celou noc a společně s dospělými si čtou. Druhá knihovna se nachází v části Sedlice, také funguje pouze jeden den v týdnu. Obě knihovny spolupracují s vědeckou knihovnou v krajském městě Hradci Králové. Tato spolupráce funguje zejména na principu poskytování školení pro výše zmíněné knihovnice.

5.4.1 SDH Sedlice

Všechny části obce Praskačka disponují s organizací dobrovolných hasičů. Spolupráce s obcí spočívá zejména v pořádání kulturních akcí, jako jsou například plesy, koncerty, dětské dny, karnevaly a jiné aktivity pro místní občany. Nejaktivnějším sdružením dobrovolných hasičů je v části Sedlice. Historie tohoto sdružení sahá až do roku 1883. V těchto letech měl sbor 10 členů. Sloužil nejen k ochraně majetku, ale právě zejména k pořádání společenských akcí. Během první světové války bohužel sdružení zaniklo. Ke znovuoobnovení došlo v roce 1919, kdy bylo založeno i družstvo žen. Tento problém však nastal i během druhé světové války, kdy byla gestapem zatčena polovina účastníků. Po obou válkách bylo sdružení několikrát přejmenováno. Dlouhodobou nedokonalostí bylo nevyhovující vozidlo a hasičská zbrojnice, která byla v katastrofálním

stavu. Díky zásluhám v soutěžích a ve výcviku dostali hasiči nové auto – TATRA 805 s přenosnou stříkačkou. V roce 1977 byla slavnostně otevřena nová požární zbrojnice, která disponovala garáží, skladištěm, společenskou místností a bytem. Hasiči zároveň náležitě plnili kvalitně i své poslání. Jejich zásahy při požárech byly hodnoceny jako rychlé a kvalitní. Bylo to způsobeno nejen obětavostí členů ale i dobrých technickým stavem jejich vybavení, které bylo vždy kvalitně a pečlivě udržováno. Tak jako byla udržována technika a vybavení, ženy se staraly o čistotu a pořádek jak ve zbrojnici, tak v okolí. Díky této péči je zbrojnice v kvalitním stavu dodnes a může sloužit například k rodinným oslavám nebo společenským příležitostem. Od roku 2002 je zde zavedeno i družstvo pro nejmladší účastníky, které se každoročně již od vzniku účastní okresního kola soutěže PLAMEN. Tyto děti se také účastnily akcí ve prospěch obce a pomáhali například při mytí ulic, sběru železa, odčerpáváním vody při záplavách v tomtéž roce. V současné době má tento sbor 19 lidí, 26 mladých hasičů ve věku od pěti do šestnácti let, což čítá 80% dětí z obcí Sedlice a Krásnice. V roce 2015 došlo k obnovení ženských družstev a sbor se rozrostl až na počet 62 lidí. Mladí hasiči se účastní klání jak v požárním útoku, tak i odvětvích jako je například zdravotověda, topografie, střelba ze vzduchovky, šplh a běh. V současné době se připravují na okresní kolo v celorepublikové soutěži v požárním sportu.

Financování podle slov Ing. Pavola Capka pro SDH není v současné době problémem. V posledních letech došlo k obnově veškerého vybavení a zároveň zázemí pro místní hasiče. V roce 2014 obec dotovala SDH částkou přes 50 000 Kč. Jednalo se zejména o dotace pro mladé hasiče. Následně byla zakoupena i nová stříkačka pro dospělé v hodnotě 70 000 Kč a došlo také k zavedení internetu v zázemí hasičů na hřišti. V roce 2015 SDH obdrželo sponzorský dar od manželů Benešových v hodnotě 11 500 Kč, dále v tomtéž roce obec opět věnovala hasičům částku přes 50 000 Kč, které využili na káď, nové hadice a překážky. Sedlice také získala dotaci od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v hodnotě 8 000 Kč a od Královéhradeckého kraje částku 2 670 Kč na další vybavení pro děti. V následujícím roce opět vesnice obdržela sponzorské dary od občanů, které byly v hodnotě cca 15 000 Kč a zároveň došlo k dalšímu sponzorování od obce v hodnotě 70 000 Kč. Roku 2017 došlo k poslednímu financování SDH a to opět z finančních zdrojů obce v hodnotě 70 000 Kč, sponzorů a dotací Královéhradeckého kraje. Jak je již výše zmíněno, financování není pro SDH problém. Jediným negativním faktorem, který doprovází mezi jednotlivými sdruženími je napětí, které

vzniklo v důsledku poskytování financí pro tuto část obce. Ostatní části mají pocit, že jejich financování je nedostatečné a zároveň z toho důvodu SDH Sedlice vyhrává veškeré hasičské soutěže. (Rozhovor č. 2).

5.4.2 SDH Vlčkovice

Sdružení dobrovolných hasičů v obci Vlčkovice přerušilo do roku 2017 svou činnost, avšak přistěhování nových obyvatel způsobilo obnovu spolupráce mezi občany této obce. V tomto roce hasiči pořádali spoustu akcí pro občany za podpory obce Praskačka, která je v jejich akcích finančně podporuje. Hlavní pořádanou akcí tohoto sdružení je „Pohár starosty obce Praskačka“. Jedná se o soutěž v požárním útoku, kdy mezi sebou soutěží okolní obce. Podpora ze strany zastupitelstva spočívá zejména v poskytnutí finančních prostředků, zapůjčení potřebných věcí (stany, lavice, stoly, pípa, atd.). Místní podnikatelé ochotně darují věcné ceny, které hasiči v rámci soutěže získají.

5.4.3 Spolek Vlkodlak

Spolek Vlkodlak sídlí v obci Vlčkovice. Byl založen v roce 2016 a to zejména z důvodu zavedení elektronické evidence tržeb. Pro místní hostinec by náklady na dodržení tohoto zákona byl likvidační. Právě tato skutečnost vedla občany obce k zavedení spolku. Účelem spolku Vlkodlak, z.s. Je pravidelně sdružovat občany a přátele obce Vlčkovice a v jejich prospěch podporovat a vytvářet volnočasové aktivity společenského, kulturního a sportovního charakteru.

Jedná se o dobrovolné, občanské, nepolitické sdružení občanů přátel obce Vlčkovice u obce Praskačka, majících společné a stejné zájmy ve prospěch obce. Proč tedy spolek? Právě pro ty, kteří neváhají pomáhat ostatním. Pořádají dětské dny, Mikulášské zábavy, pálení čarodějnic apod. Pro ty, kteří vrátili místní hasičský spolek do povědomí okolí. Podnět pro vznik tohoto spolku vznesli hlavně nově žijící občané ve Vlčkovicích. Vlkodlak není nikterak podporován obcí Praskačka. Hlavním zdrojem financí je pořádání právě výše zmíněných akcí. Občané, kteří jsou součástí tohoto sdružení, jsou zároveň dobrovolnými hasiči. Vlkodlak funguje zejména na principu vzájemné pomoci a podpory ze strany občanů Vlčkovic.

5.4.4 Mikroregion Urbanická brázda

Od poloviny 10. Století začala probíhat kolonizace a to již v roce 1073 kdy docházelo ke kácení lesů a vzniku orné zemědělské půdy. Vznikaly selské dvory, hospodářské usedlosti, což lze doložit archeologickými nálezy. Mezi významné rodáky lze řadit Matěje Chvojku (vůdce selských rebelií), Mateje Kopeckého (loutkáře a buditele), Bohumila Kubištu (malíře evropského významu), František Škroup (hudebního skladatele) a rod Veverků (vynálezce ruchaďla).

Založení tohoto mikroregionu připisujeme roku 2000. Jedná se o zájmové sdružení právnických osob podle občanského zákoníku, které vzniklo na základě zakladatelské smlouvy a bylo schváleno zástupci 9 zakládajících obcí: Dobřenice, Kratonohy, Lhota pod Libčany, osice, osičky, Praskačka, Roudnice, Syrovátka a Urbanice. Původně toto sdružení bylo založeno zejména kvůli realizaci „Plynofikace obcí Urbanické brázdy“.

Toto sdružení však dává možnost rozšíření o obce či právnické osoby. Tuto možnost v roce 2000 využila obec Obědovice a v roce 2007 Libčany a Hvozdnice. Tyto obce spolupracovali i na vytvoření společného rozvojového dokumentu, díky kterému rozvíjí tento mikroregion. Oblast spolupráce je zejména orientována na technickou infrastrukturu, hospodaření s odpady, kultura, školství a tělovýchovy společně se vzájemnou spoluprací při tvorbě a údržbě krajiny, poskytování nebo zprostředkování služeb a koordinace dopravy. Finančním zdrojem pro podporu rozvoje těchto obcí je Evropská unie.

5.5 Současnost a budoucnost obce

Obec se snaží vytvořit pro své občany kvalitní život v obci a to zejména v oblasti infrastruktury a dopravy školství, pořádání různých akcí a volnočasových aktivit, zajímá se také o životní prostředí a nedílnou součástí tvoří i údržba historických staveb.

Zastupitelstvo obce vytvořilo Strategický rozvojový dokument, který obsahuje zejména specifikaci zdrojů pro další rozvoj obce. Do budoucna se zaměřuje zejména na využití dotací z fondu Evropské unie, národní dotační programy a krajské fondy.

Plánuje také opravu místních komunikací, které jsou v některých oblastech značně poničené a nebyly opravovány několik let. Tyto rekonstrukce se týkají zejména částí Vlčkovice, Krásnice, Praskačka. Financovány by měly být z dotačních fondů EU, zdrojů obce a národních dotačních programů. Hlavním problémem mimo komunikace

jsou i chodníky, které jsou v této obci v katastrofálním stavu nebo ani nebyly vystavěny. V tomto roce, tedy v roce 2018, bude v části obce Vlčkovice budována splašková kanalizace, kde zároveň dojde k opravě stávajících a vybudování nových chodníků. V budoucích letech by mělo dojít také k vybudování chodníku z Praskačky přes Vlčkovice do Hradce Králové a to z důvodu dokončení výstavby dálnice D11. Kvůli stavbě dálnice, byla postavena úplně nová cesta a občané ji začali více využívat pro volnočasové aktivity, jako například in-line bruslení, procházky či jízda na kole. Z tohoto důvodu zastupitelstvo požaduje výstavbu chodníku pro zajištění bezpečnosti pro své občany. Financování těchto chodníků zajistí taktéž Královéhradecký kraj, dotační fondy, zdroje obce a národní dotační programy.

V budoucích letech by mělo dojít k vybudování víceúčelového hřiště v části Sedlice a to zejména z toho důvodu, že se zde nachází mateřská škola a doposud zde žádné hřiště není. Dále by finance měly být využity i na zlepšení kvality výuky a opravu budovy Základní a mateřské školy a následně i k výstavbě sportovní haly, která se v této obci nenachází. Stavbou této haly dojde k rozšíření základní školy a to v důsledku vzniku nových tříd místo současné tělocvičny. (Strategický rozvojový dokument)

5.6 Rozpočet obce

V následujících podkapitolách budou rozebrány příjmy a výdaje obce.

5.6.1 Příjmy

Tabulka zobrazuje příjmy rozpočtu, které obec získala v letech 2013 až 2017. Údaje jsou v tis. Kč

Tabulka 2: Příjmy obce

Příjmy	Rok				
	2013	2014	2015	2016	2017 (k 30.9.)
Daňové	11 869	12 402	13 384	14 459	11 252
Kapitálové	25	20	60	6	19
Nedaňové	1 007	1 053	1 080	1 349	745

Přijaté transfery	1 025	1 984	1 127	1 507	1 837
Celkem	13 926	15 459	15 651	17 321	13 853

Zdroj: vlastní zpracování, Státní pokladna

Daňové příjmy tvořily v roce 2013 stejně jako v následujících letech nejvyšší příjem do rozpočtu obce. Pokud mluvíme o daňových příjmech, nejvyšší položku tvoří daně z příjmů zisku a kapitálových výnosů. Oproti tomu nejnižší položkou jsou poplatky a obvody v oblasti životního prostředí. Nedaňové příjmy v roce 2013 činily 1 007 000 Kč. Tyto příjmy vznikají zejména z pronájmu obecního majetku. Nejnižší položku v oblasti příjmů tvoří kapitálové příjmy. Z toho lze usoudit, že obec minimálně využívá úvěry či půjčky. Přijaté transfery jsou srovnatelné s nedaňovými příjmy a tvoří tak třetí nejvyšší příjem. Celkové příjmy za rok 2013 tedy činí 13 926 000 Kč. (Monitor: Informační portál Ministerstva financí, [2018]).

Celkové příjmy v roce 2014 tvořily částku 15 459 000 Kč. Což je cca o 2 000 000 Kč více, než v předešlém roce. Došlo ke zvýšení zejména daňových příjmů, které vzrostly o necelý 1 000 000 Kč. Druhým zásadním ziskem byly také přijaté transfery, které vzrostly o cca 9 %. Hlavním faktorem bylo získání financí od veřejných rozpočtů ústřední úrovně. (Monitor: Informační portál Ministerstva financí, [2018]).

Rok 2015 byl opět nejvýznamnější v oblasti daňových příjmů, které se zvýšily o 1 000 000 Kč. Dále došlo k rapidnímu navýšení kapitálových příjmů, kde hrála hlavní roli položka z prodeje dlouhodobého majetku. Celkový rozdíl roku 2015 od roku 2014 se nijak v oblasti příjmů neliší. Některé položky jsou však jak je výše uvedeno zásadně rozdílné. (Monitor: Informační portál Ministerstva financí, [2018]).

V roce 2016 byly celkové příjmy 17 321 000 Kč. Což je nejvíce od roku 2013. Rozdíl v této částce lze připsat k navýšení všech příjmů. Daňové příjmy se opět zvýšily o cca 9%, v tomto roce došlo i k výraznému čerpání dotací a to zejména v části Vlčkovice. Došlo zde k opravě staré meteorologické, k renovaci kříže z roku 1877 (kronika obce Praskačka), který je postaven v bezprostřední blízkosti obecního úřadu, dále došlo k opravě studny, která se do minulého roku nacházela v katastrofálním stavu. V tomtéž roce došlo také ke vztyčení nové zvonice, do které byl vsazen zvon dochovaný již z roku 1511. Z těchto důvodů obec v tomto roce čerpala celkem značný objem státních dotací. Nedílnou součástí těchto příjmů

tvořily i sponzorské dary od místních obyvatel na revitalizaci parku okolo zvoničky aj. (Monitor: Informační portál Ministerstva financí, [2018]).

V roce 2017 se opět příjmy obce navyšovaly. Nejvyšší položku zde zastávají opět přijaté transfery. Daňové, nedaňové i kapitálové příjmy se v tomto roce pohybují podobně jako v předešlých. Ovlivnění rozpočtu nejvíce v těchto letech způsobila mimo jiné projekt výstavby kanalizace, která byla financována nejen z financí obce, ale i ze státních dotací. (Monitor: Informační portál Ministerstva financí, [2018]).

Tento rok se stal pro naši obec vůbec tím nejúspěšnějším, co se týče čerpání dotací. Podařilo se zajistit více jak 38 mil. Kč nad rámec pravidelných příjmů obecního rozpočtu. Je to zásluhou především dotace na odkanalizování obcí Praskačka a Vlčkovice. Na začátku roku obec dočerpávala dotaci na projektovou dokumentaci kanalizace, dále na výměnu oken v ZŠ a MŠ Praskačka a výstavbu pasivního místa odpočinku u Památníku Padlým v Praskačce. Rozpracovány byly další projektové práce na přestavbu panelové cesty Za Humny, včetně dešťové kanalizace, chodníky směrem z Praskačky na Hradec Králové a k železničnímu přejezdu do Urbanic, prodloužení vodovodu ve Vlčkovících či rekonstrukce zahrady mateřské školy v Sedlicích. Zastupitelé obce mohli i v příštím roce zkusit štěstí v některém dalším dotačním programu, pokud je úřední osoby v povolování na odboru výstavby v Hradci Králové nebudou příliš brzdit. (Rozhovor č. 1)

Po porovnání tabulek příjmů a výdajů můžeme vidět, že financování obce se pohybuje spíše v kladných číslech. Je zřejmé, že úspěšnost financování obce se rok od roku zvyšuje. Tomuto faktoru můžeme vděčit nejen kvalitnímu vedení zastupitelstva obce a místostarostům, ale i státu, který podporuje malé obce při jejich rozvoji.

5.6.2 Výdaje

Tabulka zobrazuje výdaje rozpočtu, které obec získala v letech 2013 až 2017. Údaje jsou v tis. Kč

Tabulka 3: Výdaje obce

Výdaje	Rok				
	2013	2014	2015	2016	2017 (k 30.9.)
Běžné	9 671	9 654	8 971	11 228	7 923

Kapitálové	902	2 298	253	2 823	1 351
Celkem	10 597	11 951	9 223	14 051	9 274

Zdroj: vlastní zpracování, Státní pokladna

Jak můžeme vidět v tabulce, v posledních letech jsou značně nižší příjmy kapitálové než běžné. V roce 2013 jsou nejvyšší položkou v běžných výdajích neinvestiční náklady a související výdaje. (Monitor: Informační portál Ministerstva financí, [2018]). V tomto roce se obec zaměřovala nejvíce na opravu veřejného osvětlení v místní části Praskačka a rozšíření veřejného osvětlení v osadě Žižkovec. V rozpočtu byla zahrnuta i výměna oken v kostele Nejsvětější trojice v hodnotě 190 000 Kč, která však byla zastupitelstvem obce zamítnuta. Tyto finance byly využity na výměnu oken v mateřské škole v části Sedlice, která doposud neprošla žádnou rekonstrukcí. (Zápis ze zasedání zastupitelstva 8. 10. 2013)

Výdaje v roce 2014 jsou srovnatelné s předchozím rokem. Můžeme však říci, že došlo k výraznému navýšení kapitálových výdajů. (Monitor: Informační portál Ministerstva financí, [2018]). Jedním z výdajů mělo být vyhotovení chodníku směrem k sokolovně v Praskačce. Do současné doby nabyla však tato věc zrealizována a to z důvodu následně plánované výstavby kanalizace. Dále došlo k výstavbě dešťové kanalizace v osadě Žižkovec. I v tomto roce se začalo pracovat na rekonstrukci mateřské školy v Sedlici, kdy bylo kompletně obnoveno oplocení. Nejednalo se však pouze o zakázku firmě, ale i občané obce byli v této věci nápomocní a to například s terénními úpravami. V roce 2014 došlo též k výměně vstupních dveří u sokolovny v obci Praskačka, jelikož byla doposud v původním stavu samotnou opravu zajistil místní podnikatel, dále došlo k opravě omítek, pro nedostatek financí však pouze v interiéru budovy. (Zápis ze zasedání zastupitelstva 30. 9. 2014)

V roce 2015 byly celkové výdaje za sledované období nejnižší. (Monitor: Informační portál Ministerstva financí, [2018]). Což je způsobeno zejména z důvodu spojení peněz na plánované vybudování kanalizace. Ve výše uvedené tabulce můžeme vidět, že došlo k výraznému poklesu kapitálových výdajů. V tomto roce došlo k zavedení lokálního vytápění pro zájmovou činnost klubu Kačka, která využívá prostor v sokolovně v Praskačce a vybudování parkoviště vedle prodejny Hruška také v Praskačce. (Zápis ze zasedání zastupitelstva 20. 10. 2015)

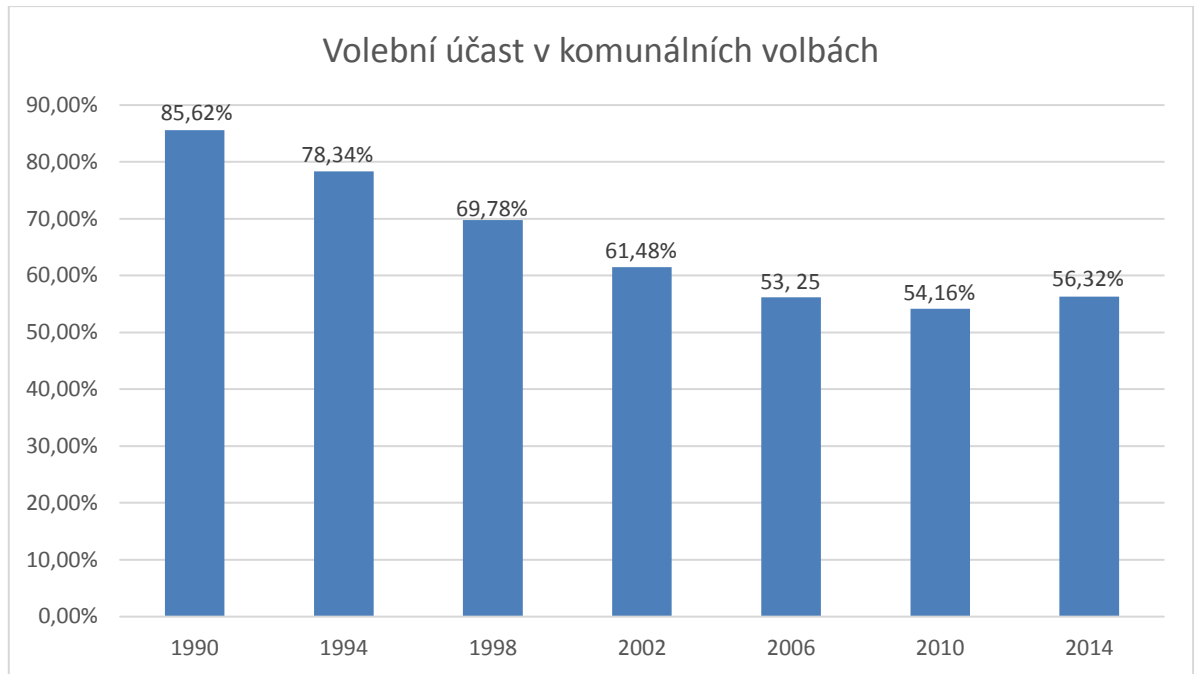
Rok 2016 byl, co se výdajů týče, nejnáročnější z výše uvedených. Kapitálové výnosy vzrostly až oproti předchozímu roku o 25%. Můžeme však vidět, že došlo i k vzrůstu běžných výnosů. (Monitor: Informační portál Ministerstva financí, [2018]). V roce 2016 byly finance investovány zejména do části osady Vlčkovice, kde byla, jak je již výše zmíněno, zrealizována oprava křížku, bylo zde zahájeno čištění kanalizace, byla zde dosázená zeleň, která zde z důvodu výstavby dálnice D11 byla z velké části vykácena. V tomto roce také došlo k renovaci místní studny, kterou finančně podpořili i místní obyvatelé. Dále byly opraveny hřbitovní zdi v Praskačce a v Sedlicích, byl pořízen nový zvon do kostela v Praskačce. (Zápis ze zasedání zastupitelstva 24. 10. 2016).

V roce 2017 nebyly výdaje obce, co se budování týče příliš zásadní. Jednalo se zejména o čerpání dotací poskytnutých státem. Byla vyměněna okna v Základní a Mateřské škole v Praskačce a bylo vybudováno pasivní místo odpočinku u Památníku Padlých v Praskačce. A dále budou tyto prostředky využity hlavně v roce 2018 na vybudování již zmíněné kanalizace v obcích Praskačka a Vlčkovice, která byla již před koncem roku 2017 započata. (Zápis ze zasedání zastupitelstva 03. 10. 2017).

6 Samospráva v obci Praskačka

6.1 Volební účast občanů

Graf 3: Volební účast občanů

Zdroj: vlastní zpracování, volby.cz

Graf č. 3 znázorňuje volební účast občanů do zastupitelstva obce již od roku 1990, kdy byly první komunální volby. Nejvyšší volební účast tedy byla v roce 1990, kdy byli občané vděční za vyjádření svého názoru a svobodně si zvolit zastupitelstvo. V tomto roce se z počtu zapsaných voličů, což činilo 723, vrátilo 619 obálek. Od roku 1994 začala volební účast v obci klesat. V roce 2010 volební účast klesla až na 54,16% oproti tomu byli občané v roce 2014 aktivnější. V tomto roce došlo také k výrazné obměně zastupitelstva. Například část obce Vlčkovice do této doby v zastupitelstvu nedisponovala svými občany, kteří by se aktivně zapojili a podpořili tuto část. Je tedy důležité říci, že je třeba zvolit a podpořit v zastupitelstvu alespoň jednoho aktivního zástupce pro prosazování zájmů.

6.2 Zastupitelstvo obce Praskačka

Následující tabulka zobrazuje volené kandidáty do zastupitelstva obce od roku 1994 do roku 2014. V prvním sloupci jsou vypsány jména zastupitelů. V následujících sloupcích je označeno značkou X, zda byli v daném roce voleni. V případě, že není uvedeno žádné znamínko, zastupitel v tomto období volen nebyl. Starostkou pro celé období byla Ing. Miroslav Součková, která v zastupitelstvu působila již od samého počátku. Původně jejím zástupcem byl Miroslav Moule, který do zastupitelstva obce v roce 2014 již nekandidoval. V roce 2010 jeho pozici místostarosty převzal Ing. Jaroslav Věcek. Z důvodu náhlého úmrtí starostky byla nutná pomoc pro vykonávání administrativní práce na úřadu a k Věckovi se v roli místostarosty přidal Ing. Pavol Capek. Ani jeden však o vykonávání pozice starosty nejeví zájem. (Rozhovor č. 1 a 2)

Tabulka 4: Volby do zastupitelstva obce

Jméno		1994	1998	2002	2006	2010	2014
Bittner Roman	NK						X
Brambora Stanislav	NK			X	X	X	
Burianec Miloš	NK	X	X				
Capek Pavol, Ing.	NK	X					X
Černohlávek Petr	NK				X		
Fidrmuc Pavel	NK				X	X	X
Havlíček Karel, mudr.	NK						
Koberová Václava	NK	X					
Komrska Jiří	NK			X	X		
Košťál Petr	NK	X	X	X			
Kotek Josef	NK	X	X	X	X	X	
Koza Ladislav	NK		X	X		X	

Koza Pavel	NK						X
Kubec Martin	NK						X
Máchová Ivana	NK			X	X	X	
Malý Jaroslav, Ing.	NK			X	X		X
Melnyková Jana	NK	X	X	X	X		
Michálek Jan	NK	X					
Moule Miroslav	NK	X	X	X	X	X	
Nopová Stanislava	NK	X					
Novák Jiří	NK				X	X	X
Palička Josef	NK	X	X	X	X		
Pavla Myslíková, Mgr.	NK						X
Pechánková Ludmila	NK					X	
Pomezný Miloš	NK	X	X	X			
Přerovská (Nováková) Jitka	NK		X	X	X	X	X
Radek Vosátka	NK					X	
Součková Miroslava, Ing.	NK	X	X	X	X	X	X
Středa Vratislav	KSČM	X	X				
Šedivý Milan	NK	X	X				
Trkna Ladislav	NK		X				
Věcek Jaroslav, Ing.	NK		X	X	X	X	X
Veselý Pavel, Ing.	NK			X	X	X	X
Víšek Karel	NK	X	X				
Vít Miroslav, Ing.	NK						X

Zdroj: Vlastní zpracování volby.cz

Od roku 1994 kandidují do zastupitelstva obce pouze Nezávislí kandidáti. Občané si tedy zastupitele volí členy zastupitelstva jako občany, nikoli členy politických stran. Tato situace by mohla být ovlivněna tím, že kandidáti nechtějí zveřejnit svůj osobní postoj k politickým stranám. Jak můžeme vidět v tabulce, volené zastupitelstvo bývá obměňováno minimálně. (Volby, [2018])

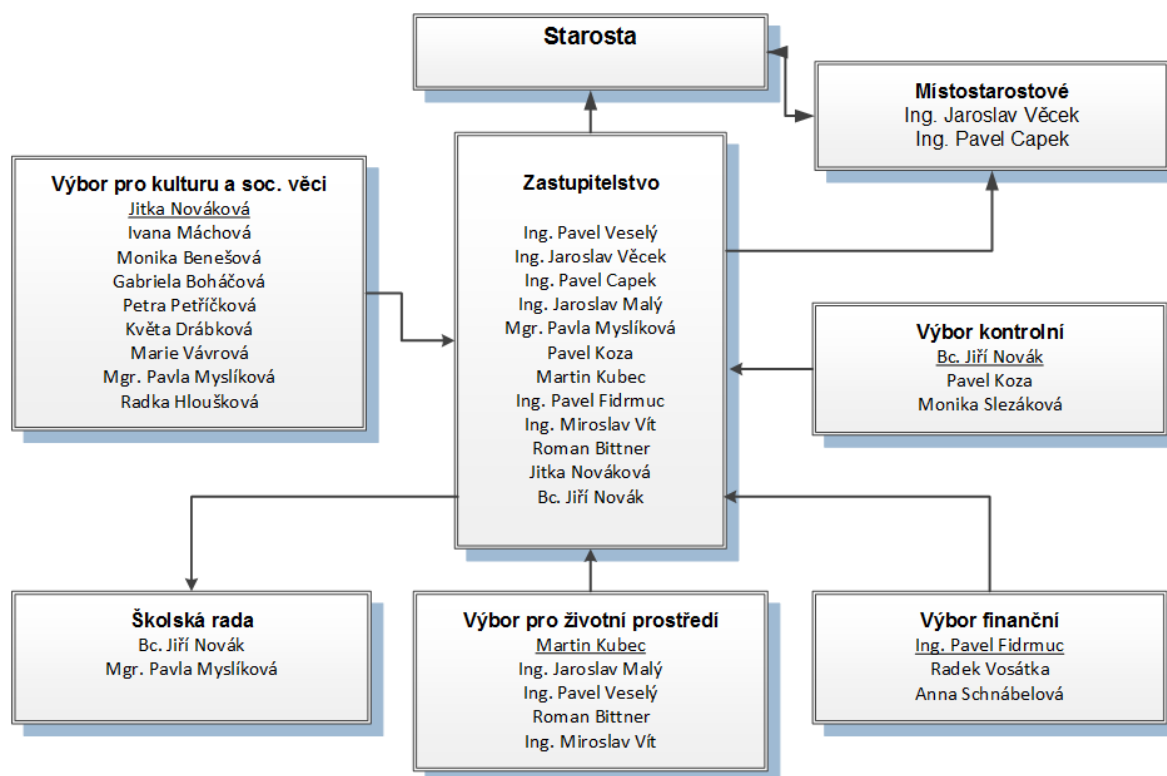
Počet členů v zastupitelstvu obce je 13. Od roku 1994 opakovaně voleni Petr Košťál, místní podnikatel, který byl zvolen celkem 3x a v následujícím volebním období již nekandidoval. Josef Kotek byl členem od samého počátku, ukončil svou kandidaturu v roce 2010. Dlouhodobým kandidátem byl dále Josef Palička, který ve své funkci zastával zájmy zejména Vlčkovice. Nováková (Přerovská) je také Nezávislým kandidátem, její působení v zastupitelstvu je také dlouhodobého charakteru. Její funkce spočívá zejména v pořádání společenských akcí. Věková skupina zastupitelů obce se pohybuje od 40 do 50 let. Tato věková kategorie je dle mého názoru optimální a to z toho důvodu, že v tomto věku mají představení dostatek času na aktivity spojené s touto agendou. Ing. Pavel Veselý, který je občanem Sedlice je také členem již po 4. Jeho zaměstnavatelem je agrodružstvo Lhota pod Libčany, díky němu probíhá bezproblémová údržba silnic zejména v zimním období. Důležitým členem zastupitelstva je i Jiří Novák, který je členem SDH Praskačka, který pořádá veškeré akce organizované místními hasiči. V současné době však zájem občanů o členství v tomto sdružení klesá. Členy dříve byli muži ve věkové skupině 15 – 25 let a momentálně kladou důraz spíše na své životní priority. Mladší generace v obci Praskačka o toto členství nejeví přílišný zájem. Nutno však říci, že ne vždy měly části svého aktivního zástupce. Například z osady Žikovec, doposud nekandidoval žádný občan. Je třeba konstatovat, že pokud Žikovec navštívíme, rozdíl s ostatními částmi obce je patrný. Tato osada je obydlena spíše chataři než stálým obyvatelstvem. Na obec Sedlici měla dopad kandidatura do zastupitelstva pana Ing. Pavola Capka, který v posledních letech značně prosazuje její zájmy a Sedlice se výrazně změnila. V roce 2014 kandidovalo i více zástupců části Vlčkovice. V dalším období má v úmyslu pokračovat pouze Martin Kubec, který výrazně podpořil revitalizaci obce. (Volby, [2018])

Před každými volbami je třeba vytvořit kandidátní listiny. V obci Praskačka je pořadí na kandidátní listině losováno. První místo zaujímal vždy paní starostka Ing. Miroslava Součková. Pořadí je určeno losem z toho důvodu, že o členství v zastupitelstvu obce mají zájem většinou nezávislí kandidáti a zejména se jedná o občany, kteří kandidují do zastupitelstva opakovaně. Ostatní členy tvoří ti, kteří mají zájem kandidovat. Každá

kandidátní listina tedy představuje jednoho nezávislého kandidáta. Ve většině případů se však jejich touha po členství v zastupitelstvu neopakuje. Jelikož mezi sebou členové zastupitelstva nemají žádnou formu dohody, vyskytuje se tu riziko kandidatury s jinými 13ti kandidáty.

Jednání zastupitelstva obce probíhá 1x za měsíc. Program musí být vyhlášen dopředu na elektronické desce a tento program se bod po bodu prochází. Následně se v zastupitelstvu diskutuje. Celá debata je většinou zakončeno hlasováním. Konání zastupitelstva je ze zákona veřejné. Dle slov Ing. Věcka v rámci těchto jednání dochází ke střetům názorů minimálně. Zastupitelé se snaží rozebrat daný problém a najít pokud možno co nejefektivnější způsob řešení, které bude prospěšné pro všechny občany obce. (Rozhovor č. 1)

Obrázek 5: orgány obce

Zdroj: <http://www.praskacka.cz/struktura.aspx>

6.3 Modely vzájemných vztahů

Co se týká funkčnosti samosprávy a rozvoje obce, můžeme obec Prakačku řadit do proaktivního teoretického modelu. Hlavním cílem zastupitelstva obce je zvelebování prostředí pro občany, ať je to z pohledu udržování majetku obce, tak i kulturního a společenského života. Můžeme tedy říci, že místní samospráva má významný podíl na rozvoji a žití v obci.

6.4 Kategorie sídel

Dle kategorie sídel Bernarda se sídla, jak je již výše zmíněno, dělí na tradičně samosprávná, nově samosprávná od 90. Let a sídla nesamosprávná. Obec Praskačku řadíme mezi tradičně samosprávná sídla a to z důvodu působení obecního úřadu před rokem 1990.

6.5 Starosta

Starostkou obce, jak je již výše uvedeno, byla do konce roku 2016 Ing. Miroslava Součková. Starostka působila ve své funkci již od roku 1990. Tedy již od samého počátku vzniku komunálních voleb. Starostka byla zároveň rodačkou obce Praskačka. Její kandidatura byla vždy za hnutí Nezávislých kandidátů. Fakt, že ve své funkci působila celých 26 let, jasně poukazuje na spokojenost občanů a zastupitelů obce s výkonem její práce. Vždy se snažila učinit maximum, aby obec prospívala a jednala vždy pouze v zájmu občanů.

Od roku 2017 zastává její funkci místostarosta obce Ing. Jaroslav Věcek, člen zastupitelstva od roku 1998, kandidoval stejně jako ostatní členové zastupitelstva za Nezávislé kandidáty. Funkci místostarosty vykonává v současné době 8 let. Vzhledem k náročnosti výkonu práce starosty poprosil o spolupráci Ing. Pavola Capka, který je členem zastupitelstva od roku 2014. I přes veškeré nástrahy náročnosti výkonu této funkce lze hodnotit práci místostarostů lze hodnotit kladně. Obec, jak je již výše zmíněno, prospívá bez jakýchkoli problémů. Zejména Ing. Věcek projevuje snahu dokončit rozpracovanou práci paní starostky a můžeme konstatovat, že náhlá nešťastná událost omezila chod obecního úřadu a obce jako takové minimálně. Ing. Věcek však na pozici starosty v říjnu roku 2018 s největší pravděpodobností kandidovat nebude. Na otázku z jakého důvodu odpověděl, že rád vykonává své dosavadní zaměstnání, které ho určitým způsobem naplňuje. V současné době Ing. Věcek tráví pouze na obecním úřadě až

8 hodin/týden. Pochopitelně se účastní i jednání, které se odehrávají mimo úřad. Na otázku, zda obec podporuje dobrovolné spolky a zda je některý upřednostňován odpověděl místostarosta slovy: „*Podporuje spolky, ale upřednostňuje spíše ty, které se přihlásí, či jsou více aktivní jak ve vztahu k členské základně, tak ve vztahu k obci. Pro spolky je ročně vyhrazeno cca 250 tis. Kč.*“ (Rozhovor č. 1)

Za své úspěchy ve výkonu místostarosty obce řadí Ing. Věcek hlavně úspěšné čerpání dotací, kterých obec využívá čím dál více. Negativně však hodnotí rozvedení inženýrských sítí, kvalitu komunikací, nedostatek parkovacích stání a chodníků. Zastupitelstvo v současné době o výstavbě zmíněných negativ momentálně jedná a některé jsou již ve výstavbě. Na otázku jak hodnotí současné rozpočtové určení daní, odpověděl následovně: „*Vítáme navýšení částky od 1. Ledna 2018, kde na podíl obcí z vybraného DPH je nově stanoveno z 21,4 % na 23,58 % vybraného DPH. Tudiž dostaneme ze státního rozpočtu přerozděleno za všechny obce asi 2,18% navíc. Toto se ještě upravuje podle dalších kritérií, např. Počet obyvatel, velikosti katastru a zda provozujete školu apod. Jelikož u nás škola je, vychází to příznivěji a při započtení jistého hospodářského růstu jsme mohli navýšit rozpočet obce z roku 2017 za výběr DPH z 5.860 na plánovaných dnešních 6.140 mil. Kč. Nicméně v absolutní částce navýšení o cca 280 tis. Ve spojitosti s navýšením cen u stavebních prací, díky malé nezaměstnanosti, nám to tak stačí na pokrytí právě takových cenových výkyvů, nikoliv reálně k navýšení počtu investičních akcí v obci. Tedy navýšení dobré, ale pro nás celkem malé.*“ (Rozhovor č. 1)

Další otázka byla směřována na spolupráci s ostatními obcemi. Byla zmíněna spolupráce Mikroregionu Urbanická brázda, sdružení Plynofikací obcí Urbanické brázdy a založení Centra společných služeb. Tato spolupráce slouží zejména k usnadnění administrativní práce pro členské obce. Podle slov Ing. Věcka jsou mikroregionální akce čím dál méně podporovány ze strany kraje nebo státu a původní myšlenka spolupráce ztrácí svůj význam. (Rozhovor s č. 1)

Ze strany místostarosty byla uznána nedokonalost v oblasti podporování rozvoje částí obce Praskačka. Z logiky věci je podpora směřována spíše do obcí, které mají v zastupitelstvu své aktivní zástupce, jenž prosadí svůj názor a řádně odůvodní potřebu realizace svého projektu. Osady, které svého zástupce nemají, bývají často opomíjeny. Investice obcí jsou připravovány na základě impulsu od občanů, zastupitelů a na základě potřeb, které vycházejí ze Strategického rozvojového dokumentu, který v anketním řízení zastupitelstvo obce

odsouhlasilo. Hlavními aktéry pokud jde o investice, jsou místostarostové obce. Dle rozhovoru s Ing. Věckem však podněty vznášejí i zastupitelé jednotlivých obcí. Hlavními jmenovanými jsou Martin Kubec, který klade důraz na historické památky obce Vlčkovice, Jiří Novák, jehož záměrem je zejména podpora SDH Praskačka, Ing. Pavel Veselý, který je aktivním členem zastupitelstva za obec Sedlice svými argumenty byl schopen získat dostatek financí na podporu SDH Sedlice. Přestože získání financí na některé prosazované projekty je náročné, vznesené návrhy jsou ve většině případů zastupitelstvem vítány. Při hlasování zastupitelů dochází ke konfliktům minimálně. Pokud zastupitelé dojdou k závěru, že obec nemá dostatečné finance na podporu daného projektu, jsou osloveni místní podnikatelé, kteří se mnohdy na pomoci pro obec podílejí.

Jednání zastupitelstva obce Praskačka v období 2014 do 2018, se odehrává ve dvou rovinách. Prvním typem jsou neoficiální porady, jenž se odehrávají na obecním úřadě v kanceláři starosty. Tato setkání probíhají zejména od roku 2017, kdy je nutno aktivně řešit projekt kanalizace a konají se jednou týdně. Tohoto jednání se účastní většinou oba místostarostové, Kubec, Ing. Veselý a Novák. Dle slov místostarosty však budou tato setkání po dokončení projektu zrušena. V průběhu těchto schůzí se dále probírají současné problémy, které je třeba akutně řešit. V současné době jsou to například stížnosti na nedostatek zeleně v obci, čemuž předcházelo skácení stromů ve Vlčkovících. Zastupitelé však tento problém společně vyřešili bez jakýchkoli konfliktů.

V jednotlivých spádových obcích dále probíhají každoroční schůze spolků, které danou obec reprezentují. Při těchto schůzích je shrnut a vyhodnocen uplynulý rok, následně jsou přepočítány finance, kterými každá obec disponuje. Nedílnou součástí tohoto setkání je projednání plánovaných akcí jednotlivých spolků. Toto jednání je zakončeno hlasováním. Obvykle však v rámci jednotlivých obcí dochází ke konfliktům. Představení spolků se ve většině případů nemohou rozhodnout na rozložení financí na plánované akce a to zejména z důvodu, že každý podporuje pouze svou myšlenku. (Rozhovor č. 1)

7 Závěr

Obec Praskačka leží 7 km od města Hradce Králové, které je zároveň krajským městem. Rozloha této obce je 1290 ha a žije zde více jak 1000 obyvatel s průměrným věkem 40,3 let. V posledních letech počet obyvatel stále stoupá, což je způsobeno zejména její polohou.

Většina občanů obce je nucena za svým zaměstnáním dojíždět do nedalekého města. I přes tuto skutečnost se nezaměstnanost pohybuje pod průměrem celokrajského měřítka. Hlavními zaměstnavateli je firma BESK, spol. S. R. O. - výrobce střešní krytiny, obchod se smíšeným zbožím a obecní úřad, který každoročně podporuje nezaměstnané brigádami na výpomoc pro údržbu spádových obcí. Tímto se snaží obec, přestože menším podílem, snížit nezaměstnanost a zároveň je tak obec stále udržovaná. Složení obyvatelstva v této obci je zejména české národnosti a tzv. Sociálně vyloučené skupiny ani občané se sklony k návykovým látkám tuto obec ke svému trvalému pobytu vyhledávají minimálně. Co se týče dopravní obslužnosti a spojení s okolními obcemi, je toto téma celkem problematické. I přes posílení dopravního spojení mezi krajským městem a zmiňovanými vesnicemi, bez osobního automobilu se zde občané určitě neobejdou. Nejdůležitějším dopravním prostředkem je v přilehlých obcích autobus, který však například o víkendu funguje minimálně. Vlaková doprava je zavedena pouze z Hradce Králové do Praskačky.

V celé obci jsou dvě mateřské školy, základní škola, která však disponuje pouze prvním stupněm a pro nedostatek žáků dochází ke spojení dvou odlišných tříd. Mnohdy tuto skutečnost rodiče dětí hodnotí negativně. Dále je v obci pošta, dvě obecní knihovny, kadeřnictví a zahradnictví. Zajímavostí je, že se v centrální obci Praskačka nenachází žádný hostinec. V době, kdy zde byl hostinec otevřen, nebyl pro majitele dlouhodobě udržitelný. Spádové obce však těmito menšími hospodami disponují.

V současné době se v obci buduje kanalizace, která by měla být dokončena v roce 2018. Toto se však týká pouze Praskačky a Vlčkovic. V okolních obcích takový plán prozatím chybí. Dále zde aktuálně probíhá zavedení inženýrských sítí. Plánuje se oprava místních komunikací, které jsou v některých oblastech značně poničené a nebyly opravovány několik let. Tyto rekonstrukce se týkají zejména částí Vlčkovice, Krásnice, Praskačka. Hlavním problémem mimo komunikace jsou i chodníky, které jsou v této obci v katastrofálním stavu nebo ani nebyly vystavěny. V budoucích letech by mělo dojít k vybudování víceúčelového hřiště v části Sedlice. Dále by finance měly být

využity i na zlepšení kvality výuky a opravu budovy Základní a mateřské školy, následně i k výstavbě sportovní haly.

V posledních letech se rozpočet obce pohybuje pouze v kladných číslech. Za což vděčí zejména schopnosti zastupitelstva, starostce a místostarostům obce. Rozpočet obce podléhá nejen kontrole zastupitelstva, ale i finanční správě krajského úřadu. Roční výdaje obce jsou ve výši cca 7 milionů korun. V posledních letech obec byla schopna získat spoustu dotací na plánované programy například pro opravu základní školy, mateřské školy, zeleň v obci a již zmiňovanou kanalizaci.

Samosprávu v obci Praskačka provádí zejména zastupitelstvo obce původně v čele se starostkou, v současné době s místostarosty. Politiku ovlivňují i zájmové spolky. Největší vliv má zájmové sdružení SDH Sedlice a SDH Praskačka, kteří nejen, že udržují svými brigádami obec v kvalitním stavu, ale mají výrazný vliv na kulturním životě, ve spolupráci se zastupitelstvem zejména po finanční stránce. Hasiči zároveň udržují hasičské zbrojnice a výbavu v kvalitním stavu, aby mohli v případě náhlé potřeby zasáhnout. Zastupitelstvo dále podporuje sdružení Kačka, jenž má na starost hlavně aktivity pro děti nebo i rodiče s dětmi a myslivecký spolek Lověna. Členové těchto spolků mají zároveň svého zástupce v zastupitelstvu obce. Členy jsou Jiří Novák, Ing. Pavol Capek a Ing. Jaroslav Malý. Tímto mohou uvedené spolky lépe prosazovat své zájmy a částečně tak řídit rozvoj obce. Obec podporuje místní podnikatelé tím, že veškeré zakázky na stavbu, opravu či jiné záměry zadávají právě těmto osobám. Ti jim na oplátku přispívají například vložím darů do tomboly při pořádání plesů a občané zde mohou vyhrát kvalitní věcné dary.

Obec Praskačka má třináctičlenné zastupitelstvo. Do roku 2016 byla starostkou Ing. Miroslava Součková. Paní starostka ve své funkci působila již od roku 1990, což je důsledek její kvalitní a dobře odvedené práce. Z důvodu jejího onemocnění převzal řízení obce místostarosta Ing. Jaroslav Věcek, který svou pozici místostarosty vykonává již 8 let, spolu s Ing. Pavolem Capkem, jenž je od roku 2014 nováčkem. Ani jeden z místostarostů však nemá v plánu kandidaturu na pozici starosty. Hlavním důvodem je jejich současné zaměstnání, které je určitým způsobem naplňuje, a z postu starosty mají obavu. Nutno však zmínit, že oba pánové se své funkce chopili ze dne na den zcela zodpovědně a dokončili tak veškeré rozpracované projekty. Můžeme tedy říci, že ztráta

starostky chod obce nepoznamenala. Volba starosty se uskuteční v říjnu roku 2018. Oba místostarostové chtějí dále být pouze součástí zastupitelstva obce.

Jednání zastupitelstva obce probíhá 1x za měsíc formou veřejných zasedání. V rámci tohoto jednání probíhají diskuse, která bývá zakončeno hlasováním. Střet zájmů se zde vyskytuje minimálně. Zastupitelé se snaží rozebrat daný problém a najít pokud možno co nejefektivnější způsob řešení, které bude prospěšné pro všechny občany obce. V poslední volebním období se dle místostarosty vyskytlo pouze pár výrazných neshod mezi zastupiteli. Jednalo se však o maličkosti, které by se daly řešit mírnější cestou. Jedním z důvodů bylo například zpoplatnění svatebních obřadů na obecním úřadě. Většina zastupitelů byla proti. Tuto věc odůvodnili tím, že se jedná o podporu uzavírání sňatků, které je v dnešní době poměrně nákladné. Dle slov matrikářky je tento obřad pro obec celkem nákladný a příspěvek v hodnotě 1 000 Kč není pro občany likvidační. Rozhodování o investicích vždy proběhlo bez závažných problémů či konfliktů. V případě, že je člen zastupitelstva zásadně proti a nenavrhne žádné jiné řešení, debata není dále rozvíjena. Zastupitelé mají prostor a možnost cokoli navrhnout a ostatní členové se snaží vyhodnotit klady a zápory dané věci. Jako negativní lze hodnotit, že obec Žižkovec a Krásnice nemají v zastupitelstvu svého zástupce. Tato skutečnost má výrazný dopad na rozvoj obou obcí a to z toho důvodu, že bývají mnohdy opomíjeny.

Kandidáti do zastupitelstva jsou pouze bez politické příslušnosti. Pořadí kandidátních listin je losováno a každá listina představuje jednoho nezávislého kandidáta. Zastupitelé tedy jednají v jedné rovině, dá se říci jako „velká rodina“. Polovina představených v roce 2018 kandidovat nebude. Tím získají obce, které svého zástupce doposud v zastupitelstvu nemají, šanci prosadit své zájmy. Na základě rozhovorů lze souhlasit s výrokem Josefa Bernarda a kolektivu, „...*na to, jakým směrem se bude ubírat rozvoj, má velký vliv starosta obce*“ (Bernard a kol., 2011, str. 84–86). Obec Praskačka by mohla být vzorovým příkladem pro malé obce jak svou spoluprací, pevnými vazbami, ale i mezilidskými vztahy.

Dalším cílem práce bylo potvrdit nebo vyvrátit tvrzení Josefa Bernarda, že na rozvoj obce má místní samospráva marginální vliv. Tento výrok svými slovy nepotvrdil ani místostarosta Ing. Věcek, neboť se domnívá, že samospráva má velký vliv na rozvoj obce. Důkazem toho jsou dokončené výše uvedené projekty a výhled do budoucnosti obce.

8 Seznam použitých zdrojů

Literatura

1. **BALÍK, Stanislav.** *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. Vyd.* Praha : Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.
2. **BERNARD, Josef.** *Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. 1. Vyd.* Praha : Sociologický ústav av ČR, 2010. ISBN 978-80-7330187-3.
3. **ČMEJREK, Jaroslav.** *Participace občanů a veřejném životě venkovských obcí ČR.* Praha : alfa, 2009. ISBN 978-80-87168-10-3.
4. **ČMEJREK, Jaroslav, KOPŘIVA.** *Základy veřejné správy. .* Praha : Česká zemědělská univerzita, 2015. ISBN 978-80-213-1626-3.
5. **ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan.** *ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru.* Praha : Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.
7. **DRULÁK, Petr a kol.** *Jak zkoumat politiku: kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích. 1. vyd.* Praha: Portál, 2008. 255 s. ISBN 978-80-7367-385-7.
8. **JÜPTNER, Petr.** *JÜPTNER, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004.* Praha : alfa, 2004.
9. **KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a PEKOVÁ, Jitka.** *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance.* Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 97880-7357-910-4.
10. **KOUDELKA, Zdeněk.** *Obecní samospráva: zákon o obcích v komentovaném znění.* Brno : Ve spolupráci s nakl. Doplněk vydalo občanské sdružení pro region, 2006. ISBN 80-7239-193-3.
11. **KUBÁT, Michal a Ladislav.** *Úvod do studia politické vědy.* Plzeň : CABADA, 2007. ISBN 978-807-3800-765.
12. **MARKOVÁ, Hana.** *Finance obcí, měst a krajů.* Praha : orac, 2000. ISBN 80-86199-23-
11. **PROVAZNÍKOVÁ, Romana.** *Financování měst obcí a regionů: teorie a praxe.* Praha : Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.

13. **PEKOVÁ, Jitka a Jaroslav PILNÝ.** *Veřejná správa a finance.* Praha : CODEX Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-85-X.
14. **PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ, Marek JETMAR.** *Veřejná správa a finance veřejného sektoru.* Praha : aspi, 2008. ISBN 9788073573515.
15. **PEKOVÁ, Jitka.** *Hospodaření a finance územní samosprávy.* Praha : Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
16. **REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ.** *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací.* Brno : Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2126-8.
17. **VALEŠ, Lukáš a kol.** *Politologické aspekty veřejné správy.* Plzeň : aleš Čeněk, s. R. O., 2006. ISBN 80-7380-010-1.
18. **WOKOUN, René.** *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování).* Praha : Linde, 2008. ISBN 9788072016990.
19. **ŽEHROVÁ, Jana a Daniela PFEIFEROVÁ.** *Finance municipalit, 2. Vyd., 1. Dotisk.* Praha : ČZU, Provozně ekonomická fakulta, 2012. ISBN 978-80-213-2024-6.

Internetové zdroje:

Hasiči. *Obec Praskačka* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://hasici-sedlice0.webnode.cz/>

Historie obce. *Obec Praskačka* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.praskacka.cz/historie.aspx>

Historie obce. *Kronika obce Praskačka* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: Vychodoceskearchivy.cz/hradeckralove/ebadatelna/

Kultura. *Obec Praskačka* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.praskacka.cz>

Mikroregion *Urbanická brázda* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <http://www.urbanicko.cz/>

Monitor: *Informační portál Ministerstva financí* [online]. [2018] [cit. 2018-03-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/>

Myslivecké sdružení Lověna [online]. 2018 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z:

[Http://www.hradeckyvenkov.cz/view.php?Cislocclanku=2009060022](http://www.hradeckyvenkov.cz/view.php?Cislocclanku=2009060022)

Orgány obce [online]. 2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.praskacka.cz/struktura.aspx>

Strategický rozvojový dokument [online]. 2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.praskacka.cz/dotaznik.aspx>

Sčítání lidu, domů a bytů 2011 [online]. 2018 [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <http://www.scitani.cz/>

Spolek Vlkodlak [online]. [2018] [cit. 2018-03-26] Dostupné z: <https://spolekvlkodlak.webnode.cz/nas-pribeh/>

Teorie MAS [online]. [2018] [cit. 2018-02-05] Dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

Volby [online]. [2018] [cit. 2018-02-05]. Dostupné z: <http://volby.cz/>

Vývoj počtu obvatel: *Český statistický úřad* [online]. 2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017>

Zápisy z jednání zastupitelstva. Obec Praskačka [online]. 2018 [cit. 2018-02-20] Dostupné z: <https://www.praskacka.cz/casopis.aspx>

Černý, I.; Kypetová, J.; Souček, K. Finance a rozpočet. Vzdělaný zastupitel. Svaz měst a obcí ČR. [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné na WWW: <http://vzdelanyzastupitel.cz/data/filebank/6247f517-db36-41ff-bb224d1d28ad65b6.pdf>.

Zákony:

Česká republika. Zákon o obcích. In: *128/2000*. 2000. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?Page=0&nr=128~2F2000&rpp=15#seznam>

Česká republika. Zákon o volbách do obecních zastupitelstev. In: *491/2001*. 2001. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-o-volbach-do-zastupitelstev-obci-a-ozmene-nekterych-zakonu/>

Česká republika. Zákon o právu shromažďovacím. In: *84/1990*. 1990. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-84>

Česká republika. Zákon o právu petičním. In: 85/1990. 1990. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-85>

Periodika:

JÜPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue. 2004, č. 2, 80 – 101

AGORA CENTRAL EUROPE [online]. 2018 [cit. 2018-02-20] Dostupné z: http://www.agora-ce.cz/archive_files/Dokumenty_ke_stazeni/Participace_-_Jak_prizvat_obcany_ke_spolupraci.pdf

Vymezení venkovských obcí: Deník veřejné správy: *Vymezení venkovských obcí v Česku; rndr. Radim Perlín.* [online]. 2018 [cit. 2018-02-20] Dostupné z: www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068

Ostatní zdroje:

Hlas domova obce Praskačka, roč. 2014 č. 4

Hlas domova obce Praskačka, roč. 2015 č. 4

Hlas domova obce Praskačka, roč. 2016 č. 4

Hlas domova obce Praskačka, roč. 2017 č. 4

Zápisy z jednání zastupitelstva

Seznam rozhovorů:

Rozhovor s Ing. Jaroslavem Věckem

Rozhovor s Ing. Pavolem Capkem

9 Přílohy

9.1 Příloha č. 1 – Rozhovory

9.1.1 Rozhovor s Ing. Jaroslavem Věckem

Rozhovor č. 1 s místostarostou obce Praskačka se konal 6. února 2018 v Praskačce

1) Budete kandidovat na pozici starosty?

Pravděpodobně ne.

2) Kolik času momentálně trávíte na obecním úřadě?

Přímo na úřadě cca 8h/týdně, zbytek práce se odehrává z míst mimo OÚ.

3) Jak dlouho zastáváte funkci místostarosty?

8 let

4) Podporuje obec dobrovolné spolky? Upřednostňuje některý?

Podporuje spolky, ale upřednostňuje spíše ty, které se přihlásí, či jsou více aktivní jak ve vztahu k členské základně, tak ve vztahu k obci. Pro spolky je ročně vyhrazeno cca 250 tis. Kč

5) Jaké projekty se podařilo za poslední dobu zrealizovat?

Probíhá výstavba kanalizace a ČOV, dokončena je výměna okenních výplní v ZŠ Praskačka, výstavba pasivního místa odpočinku Praskačka. Probíhá postupná rekonstrukce a odvodnění místní sokolovny a oprava kostela, který byl převeden na obec. Dále opravy sakrálních staveb a výstavba zvonice ve Vlčkovících. V poslední době se zahájila i projekční příprava kompletní rekonstrukce panelové cesty Za Humny, výstavba chodníků z Praskačky směrem na Urbanice a k nádraží ČD dále na Vlčkovice. Dále se i intenzivně věnujeme dosadbě zeleně do obcí. V Sedlici probíhá dostavba zázemí sportovního hřiště a vybudování samotného hřiště a přístupové cesty.

6) Čerpá obec některé dotace?

Ano mnoho. – rok 2017 Kanalizace SFŽP, Královehradecký kraj - Výměna okenních výplní ZŠ a projekční příprava kanalizace, Ministerstvo zemědělství – Pasivní místo odpočinku. Celkem asi 46 mil. Kč. V roce 2018 máme zatím přiznáno z nadace ČEZ cca 120 tis na výsadbu babykové aleje a dále máme požádáno o dotace v dalších 4 programech, kde zatím čekáme na výsledek.

7) Spolupracujete se sousedními obcemi? Jakým způsobem?

Spolupracujeme v rámci Mikroregionu Urbanická brázda a sdružení Plynofikací obcí Urbanické brázdy nebo založení Centra společných služeb, které se snaží některé administrativní věci společné pro všechny obce dělat za nás. Nicméně řekl bych, že společné mikroregionální akce jsou čím dál méně podporovány ze strany kraje nebo státu a tudíž spolupráce, která byla v minulosti velmi dobře nastartována ochabuje.

8) Co podle Vás v obci chybí?

Aktuálně, po dořešení inž. sítí to bude úprava komunikací, dostavba chodníků a vyřešení parkování vozidel.

9) Je některá část obce dle vašeho názoru upřednostňovaná?

Ano i ne. Záleží zejména na počtu zvolených zastupitelů za tu část obce a jak sami jsou tito zastupitelé aktivní. Pokud zastupitelé za jednotlivé části přicházejí s projekty a mají dostatečnou podporu/základnu při rozhodování v zastupitelstvu, pak se jim daří prosazovat svoje projekty snadněji.

10) Jak probíhají zasedání zastupitelstva?

Snažíme se zastupitelstvo organizovat cca 1x za měsíc. Program musí být vyhlášen dopředu na el. desce a tento program se bod po bodu prochází a v zastupitelstvu diskutuje a je většinou zakončen hlasováním. Konání zastupitelstva je ze zákona veřejné.

11) Kdy bude volen starosta?

Na ustavujícím zasedání zastupitelstva - po volbách do zastupitelstva obce v říjnu 2018.

12) Jakým způsobem připravujete investice?

Na základě impulsu od občanů, zastupitelů a na základě potřeb, které vycházejí ze Strategického rozvojového dokumentu, který v anketním řízení zastupitelstvo obce odsouhlasilo.

13) Jak hodnotíte současné rozpočtové určení daní?

Vítáme navýšení částky od 1. ledna 2018, kde na podíl obcí z vybraného DPH je nově stanoveno z 21,4 % na 23,58 % vybraného DPH. Tudíž dostaneme ze státního rozpočtu přerozděleno za všechny obce asi 2,18% navíc. Toto se ještě upravuje podle dalších kritérií, např. počet obyvatel, velikosti katastru a zda provozujete školu apod. Jelikož u nás škola je, vychází to příznivěji a při započtení jistého hospodářského růstu jsme mohli navýšit rozpočet obce z roku 2017 za výběr DPH z 5.860 na plánovaných dnešních 6.140 mil. Kč. Nicméně v absolutní částce navýšení o cca 280 tis. ve spojitosti s navýšením cen u stavebních prací, díky malé nezaměstnanosti, nám to tak stačí na pokrytí právě takových cenových výkyvů,

nikoliv reálně k navýšení počtu investičních akcí v obci. Tedy navýšení dobré, ale pro nás celkem malé.

9.1.2 Rozhovor s Ing. Pavolem Capkem

Rozhovor č. 2 s druhým místostarostou nebylo povoleno jeho zveřejnění. V této příloze je seznam otázek, které byly místostarostovi obce položeny a na něž odpovídal. Rozhovor se uskutečnil 2. února 2018 v Sedlici.

Otázky:

- 1) Budete kandidovat na pozici starosty?
- 2) Kolik času momentálně trávíte na obecním úřadě?
- 3) Jak dlouho zastáváte funkci místostarosty?
- 4) Podporuje obec dobrovolné spolky? Upřednostňuje některý?
- 5) Jaké projekty se podařilo za poslední dobu zrealizovat?
- 6) Čerpá obec některé dotace?
- 7) Spolupracujete se sousedními obcemi? Jakým způsobem?
- 8) Co podle Vás v obci chybí?
- 9) Je některá část obce dle vašeho názoru upřednostňovaná?
- 10) Jak probíhají zasedání zastupitelstva?
- 11) Kdy bude volen starosta?
- 12) Jakým způsobem připravujete investice?

Otázky zastupitelstvo obce

- 1) Po kolikáté jste členem zastupitelstva?
- 2) Proč si myslíte, že Vás občané volili?
- 3) v jakém výboru působíte? Čím jste ve svém výboru přispěl(a)?
- 4) Jak dlouho žijete v obci Praskačka?
- 5) Je některý ze členů zastupitelstva dominantnější?
- 6) Z jakého důvodu jste kandidoval(a) do zastupitelstva?
- 7) Čím jste za uplynulé období přispěl(a)?
- 8) Jaký má podle Vás samospráva vliv na rozvoj obce?
- 9) Budete kandidovat v následujícím volebním období?
- 10) Jaký je podle Vás důvod, že se občané společenských akcí účastní co nejméně?
- 11) Upřednostňujete některý z dobrovolných spolků? Podporujete ho nějak?
- 12) Dochází během jednání zastupitelstva k neshodám?

- 13) Jaké byly Vaše cíle v období Vaší kandidatury?
- 14) Podařilo se některé cíle zastupitelstva naplnit či realizovat?
- 15) Domníváte se, že je v obci dostatečná občanská vybavenost?
- 16) Považujete otevření nového úseku dálnice D11 spíše za pozitivní či negativní? (Mohla by obec této skutečnosti nějakým způsobem využít?)
- 17) Domníváte se, že by názory mladší generace na rozvoj obce byly přínosné? Myslíte si, že mají o společenský život v obci zájem?
- 18) Podílel(a) jste se nějak na jednání o volbě místostarosty?
- 19) Daří se Vám obvykle prosazovat Vaše názory? Dochází v průběhu jednání k debatám?
- 20) Jakým způsobem jsou sestavovány a řazeny kandidátní listiny?
- 21) Kdo podle Vašeho názoru nejvíce přichází s impulsem na investici či opravu? (Místostarosta, členové zastupitelstva, vedení spolků nebo občané)?

9.2 Seznam grafů, obrázků a tabulek

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel	43
Graf 2: Věková struktura obyvatelstva	44
Graf 3: Volební účast občanů	54

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa správního uspořádání České republiky (k 31. 12. 2009) - Královéhradecký kraj	16
Obrázek 2: Formy spolupráce obcí	23
Obrázek 3: Kostel nejsvětější trojice	40
Obrázek 4: Základní škola v Praskačce	42
Obrázek 5: orgány obce	58

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva obce podle počtu obyvatel.....	19
Tabulka 2: Příjmy obce.....	49
Tabulka 3: Výdaje obce	51
Tabulka 4: Volby do zastupitelstva obce	55